

Fur: Bible for Mark

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Mark

Chapter 1

¹Jásoduno'n domo'n junjo Wúo'n kwě ²innálán álba irmén enja Aizaya'n domobore- lé, ká álán dúín domonɔɔno déén Tabun adden áa, ásán dee- sí déén dorá teeya piá. ³Urú ɔɔno jutádió nás Wúo sí déén dorá teeya pii, 'nân Wúo sí koróna táaras pii. ⁴Yáaye namá jutá kéná na sín kwa -sí Wúo'n domon' in rísín nân kwa sís kien katíyen' in rísína dog ná ímèña'n jâm'in ásán Wúo kien koróna paaso. ⁵Barúña'n kwa namá nyéttín dee- lé kélé kwa ál Jüdiye'n ere káin nán dog kélé, Jürúsalam kwan namá nyéttín korol dee- lé, kélé, nás ímèña kâmmíe, Jordonín roó nás kien katíyena kine nás Wúo paaso ⁶Yáaye namás kamal' in jibbé suúr kéénén ná darma' n gartom ná nyímana- lé rigél' , ná déén jaam bân kâwn aam ná nâsi'n dáy- ii sín aam ⁷Yé namá nîn Wúo'n rísín, nás kwa- sí in belé'n ál duó keer kee ná dúí- lé saa sonjá appá ii ná ká kéén kwala taga ásín rígóba. ⁸Ká bínja -sí kí koro- ii alí , maran Yé bínja- sí kí utú na kuó teyanja gísín liiyó. ⁹Kíla sogá -lé jásoduno namá Názára Galíllí'n ere kéná ná éla ásán, yáaye- lé ímèña amí , Jordon nín roó . ¹⁰Álba koró kúró namás jawíl- sí jagíla nás paalíní, yee- sí ná Wúo'n kúo ná dee- lé buunéí níná orrá . ¹¹Namás belé jawíl paalíní ná in belé'n Jí ása dúín kwě jân aila Ká- sí kílma símmô- ii dín írí. ¹²Wúo'n kuo namás ínálán Yé -sís kargíye nás jutá díó nyéné ; ¹³Jásoduno namás jutá díó sogá wayenja onjol óná nás tanañasañ'a díoyos betel Sitân básán Wúo'n kwě rísín, idíñ in Wúo'n kwě sogás óná ná buuru na duuru kééné, Maran Wúo'n méléga básán Yé- sí ɔɔwon piá ¹⁴Álba Yáaye -sí Túmná kabíe Wúo'n kwě, namá Galíllí ere éla ná Wúo'n domón rísín ná déén jawílí'n kurí'n. ¹⁵Ná in belé'n tin ál paago na Wúo'n kuri ál dóña paago bânós kien koróna lé nia Wúo waríg jawí ná déén domon- sí bíní ¹⁶Álba éí nás kí Galíllí 'n roo'n ari betel namá Samónná déén bára sí jagíla kien kúnyaira roó kínítíya ásán púúná karége, idíñ yeen awlanja káñi. ¹⁷Jásoduno namás yeen in kwá ; karí ii puló nia kwan awlanja kwá awí . ¹⁸Yeen indálán namá kien kúnyíra roó kúndiye namá Ye- sí karí kúlúl. ¹⁹Álba nenín kéné namá Jemis Zabidí'n kwě -sí kágile ná kí déén bára Jón ná díen báa Zabidí ná kien kúnyíra péra kawé díen Pulduñ díó ná kóeli álán roó kíníyal . ²⁰Namás in kwá karín búló, Yeen namá díen báa- sí pulduñ 'in díó kúndiye namá Yé - sí karí kúlúl ná kéné ²¹Yeen namá Deem Kaparnahóm kééné, álba kaagúl namás dem'in masín lé kandul ná díó kariye , Jásoduno namás jaa nás kwa- sí guupáalíní . ²²Íde kwa namás káyé nás déén guud'in jawlí si pirja kawé , idíñ déén guud'in jawlí Wúo'n kurros díó káñ ²³Masíkán- lé namá duó kéná nás kuo rúbánja kéná namás jaa ná urú laddi . ²⁴Ílá duó namás jaa in belé'n kína- sí jundi- ii Jásoduno NAZARA 'n kwě , Jí jéla álán kína jaw. ²⁵Jopóduno namás in kwá káldirig jân ná ilá suúr'in díó juro kuo rúbánja namá duó'n suúr kuro . ²⁶Kuo rubánja namá duó'n suúr kuro kí ɔɔru duó namá teeyá enja ²⁷kwa nyettín namás saa sunjá pirje kawé táári ál Jopóduno piá, maran namás káyé ná suurnja kélé kí kien kilma'n dío ná in kamína kaa- ii ná iné indelná kí kaa kuríni ál kuo rubánja in duó si bagi pie. ²⁸Innálán Jásoduno'n táári namás barú'n díó nyálíní naman Galíllí 'n deema- lé nyéttín paago. ²⁹Jásoduno namá kwa saa sunjá dawín pia, álba Masík- lé kurúl, yeen namá samon'in tén kéné. ³⁰Namá kâmbé ná Samon'in mare wajání ná pittí kee ná ɔɔni Majira namás Yé - sí aané. ³¹Jásoduno namá éla ná yáa- sí donjá tío na írí jagí innálán Yáa- sí waja namá suúr kuro yáa namás jaa nás yeen- sí táaríná pii. ³²Arrán álba dúlé poyyo kwa namás wajána nyettín dee- lé kélé nan kwa kílá kele ál si Sitana kuo rúbán káñ álán- sí Jásoduno dawín pii. ³³Kwa nyettín namá kurúl ná íde dee -lé kélé íla tón ál yé kéná. ³⁴Jásoduno kwa sa sonjá dawín pia , kwa ál kien wajañ kerker káñ nan- sí Sitana ná kuo rúbánja káñ . maran yé sitana- sí á jundíba álán rísínol ³⁵Seerán kí subu jásoduno namá jawla asá lóó subu káñ ná tón'in paál kuro ná lóó willín íla nyáná ná óño júma. ³⁶Samon kí kéén bânja álbas kawel ná kâmmé ná yé ákeba namá kééné òeli . ³⁷Álbas jásoduno kâmbé namás in aagé, kwa nyettín ál gí Jí sí kóeli . ³⁸Jásoduno namás in kwá ál deema kerna- lé koo nás ká kwa- sí Wúo'n domon kawli . ³⁹Jásoduno namás kwa -sí domo'n rísín kien masiga lé Galíllí díó ná kéén deem- lé nyéttín ⁴⁰Duó díg asá suúr baras kééné namá jásoduno éla nás in kwá ; abá lóel áila dawín jaa. ⁴¹Jopóduno sí namás déén belé áyín enja , namá déén óña míden pii ná duó sí kura nás in kwá ál wóel álán teeya jeen . ⁴²Innála'n baras duó sí namá suúr kuro. ⁴³Yé namás sarrtén pia ásán duó tog bíir ás kuwaba namá adden pia ná nyáná. ⁴⁴Nmás in kwá jagílin ál joo nás suúr dali'n guupáalíná- sí jawlí na arí jaa ál dali kwá dín dawa'n ál Jí dawín jéná ⁴⁵Maran duó álba kuro namá nyáná nás kwa- sí baaja rísín arí ásán Wúo'n kwě yé pá , jásoduno walá elle lé kí baaja ákaríténíba ban elle'n paál áwín maran deema kwá bân dee- lé kúndilín kí saban nyéttín .

Chapter 2

¹Álba yé kaparnahóm wáñja sogá itta'n díó, kwa namá kélammíe ál yé tón kee. ²kwan dalada namá saa sunj' kísínjaol tón , nás matar piisín enja, ná loo ás siba naman órre kaagúl, yé namás kwa -sí domon rísínol ³Kwa díi namá yé- sí duó merso kéle : namá kwa onjol kábiní íla duó- sí . ⁴Álba kuténol álán déén ɔɔkki kaagúl, idíñ kwa saa sunjá káñ , namá íla lóó- sí kawlié ál Jásoduno kéén karín kééné , íla namás tíir pallíní, yeen namá merso- sí kí déén píiti kápul kí íla tíir. ⁵Jásoduno namá, díen seejáí jagíla namás merso~ sí in kwá . " dúín kwě díen katíña ál gís kaasol." ⁶Íde namá dáálí 'n guupáalínja káñ , namás káyé ná kí kien kilmanja kirsína. ⁷Ná in káméña káañ na in duó kí in dorá rísín? déén in ál kápuríní kíye ná sín duó sí déén katíña paaso Wúo'n paál ? ⁸Innálán Yé namás iwó kaa- ii ál yeen kien kilmanja lé rísíní, namás yeen in kwá, " káañ ná kí kilmanja'n díó birsín ? ⁹Káñ ná sunjá haní ásán merso in kwá , ál gís kén katíña kaaso wala ásán in kwá ál dín píiti jabun ná joo? ¹⁰Ásán yeen in kalña asá Duldín kwě dog kuro kee suuru n írí nás katíña paasi, yé namás merso in kwá, " ¹¹Ál gís in kámín ása jwala ná dín píti jabu ná dín tón joo. ¹²Merso innálán namás jwala ná déén píti bawa nás

jáá ná ilon kwa nyéttin tabu'ŋ, kwa- sí namás may ena , namás kwa nyét pirje kawe, namás Wúo- si bora patta kawe , nás káyé ná in kámín Kí ari in inná in tóóríg ála ákagilaba.¹³Yé kí as ker dog roo kari lúwo, kwan namás dog koomie ye- sí, namás jaa nás pááliti kwa- sí. ¹⁴asá beetelíní namá Lepi sí jagila álpán'ŋ kwé ná kee ná díginíenja ili kwa lé, namás in kwá , " kariŋ júló yé namás jawla ná tabben pii . ¹⁵Jásoddunjo namás , Lepin'ín tón kariŋ ná nŋ káméni kí kwa sunŋá , Digíníekwan ná katíekwan kernja naman kí Majira kwa kernja dog ál yé si kari kulitíe . ¹⁶álba dáálín gúdpáálínja ál jige párisínja ná kagile ná jopodunjo kí Díginíekwan nŋ aam, namás kí kéen Majira- sí in aané , " káani ná Yé kí katíenakwan nŋ kaam?"¹⁷Jásodunjo álba díen belé- sí kelámí namás in kwá , " kwa appenja álageba ál dawát kóeli, maran ál wajána gé dawát kóeli, Ká idíŋ ála kélba ásan takíŋa tarí áa, maran katíenja kwan sí. "¹⁸Yáaye'ŋ majira ná Párisínja'ŋ majira sí buru kamunéli .? ¹⁹Jásodunjo namás yeen sí in kwá," birsin jaruna buru ása kamunéliba idíŋ ná díŋ jaarus kéen kariŋ , maran abás kerker kariŋ yeen básán buru kámunol .²⁰Maran soog álán paago álán Birsini sí díe lé kabé ila sog'a'ŋ díó básán buru kamunol . ²¹Duó álakebá ásan jurí díwó sí kí jibbé toy loo dog jawí. ná ába loo tog sí nyéwa ila jibben tiir ban ila sunŋá appa ena. ²²Duó álakeba nás kira kíwóna sí kí kira toya'ŋ segén lé jíníti , ná a ábas jíní ila kira'ŋ seegén ban nyérín, namás kira sí nyét bunnnyal, maran kira kíwón sí bas segén kíwóna'ŋ kíjítíe teyyá kawí. ²³Kí moo'ŋ soog Jásodunjo namá él nás kí piila díi díó betel, kéen Majira namás kunje ná piila'ŋ tabuŋa úreli . ²⁴Parísínja namás in aage, " ál jagil, kaani ná yeen ari it kawe ná daalí á kwaba álán moo'ŋ soog kawa. ²⁵Yé namás yeen in kwá," Bí ál árden báa art ál Dawúd piá ila tin lé ál yé duuru kénja, yé kéen járúŋa. ²⁶Yé wúo 'ŋ tón ai kari ál Abiasar págín'ŋ appá, yeen jama amíe ál in lonja álba déllín pagí amí , in Músa'ŋ daalí lé túllé ákénjába , ná yé amí nan dog kéen jaruna sí íní ?²⁷Jásodunjo namás in kwá," Moo'ŋ soog sí ál daldínkwé'ŋ kawe, ná Daldínkwé sí aibá ál Moo'ŋ soog kawe . ²⁸ná inan Daldínkwé ál Moo'ŋ kuri ii

Chapter 3

¹Jásodunjo kí asi keer Masig lé nyánjá namá duó dig jagila nás dónjá lé baras kénjá. ²idíŋ ná soog moo'ŋ soog kénjá , yé namá kwa lé jáŋo , jopóddunjo'ŋ gáríma ná kúl ná yé sí dírigín kalwe , abá yé barás dunjo sí dawín pii, namá jani suúr kabíya ál yé kí moo'ŋ soog táári pii.³Jopóddunjo nás ila duó sí in kwá ; asá dónjá lé barás kénjá ása jawla ná ine jéla ná kwa nyéttín tabu'ŋ jarén. ⁴Yé namás kéen gáríma lé jáŋo na in injo; dáli in lá kwá álán duó kí moo'ŋ soog táári túllé piá , wala Sitán táári piá ? ye in soog idíŋ lia ásan kíe jain jopó, wala ásan kíe jain jiŋo ? maran yeen uu tog bir ákawíba déénjino lé. ⁵Jopóddunjo namá kéen gáríma sí dírigín jagila kí gábbin , kíen kilmanja'ŋ kakkirain'ín namás ila duó in kwá ál díŋ dónjá íri jagi ; duó namá dónjá íri jágí namá innálán dawín ena. ⁶íde párisínja namá kééné nás kí Hairodo sin kuro jainkwá káítie nás in kárríie jopóddunjo sí ai nŋ kawe . ⁷Jásodunjo namá kí Majira'ŋ roó kééné , Galilíŋa namá yeen sí kari kulul , ⁸kwa álba kila píjénja kélammia ál jásodunjo píyéní namá nyéttín kuro, Juddénja ná jruslam kwan naman Idumea kwa ná deema kernjá kwa ál Jordon nŋ ere na Tyre na Sidon'ín ere kariŋ maran kw'ŋ sinŋ'ŋ namás kéen Majira sí in kwá ásan puldun ásilín kawe, ála'ŋ kwa de lé ákagilba kwan sinŋín . ¹⁰idíŋ ná yé kwa sunŋá sí dáwín pia íde wajana bán kwa sí áriténe álán kwa Jásodunjo lé kagul. ¹¹innálán kuo rúbánjá abá yé jagile bán déen tabu'ŋ poytíéní na uuá ladda ná in belén, jí asá Wúo kwé jáŋ. ¹²maran jásodunjo básín írel álán Sitana déén'ín á risínja¹³Jopóddunjo namá pugó nyánjá namás kila majira sí tarí pii álán dee lé kella yeen namá dee lé kél . ¹⁴Jásodunjo namá Majira wai ná aw iló álán kieyén táári kawe na adden pii ná Wúo'ŋ domon'ín kwa sis kirisínja . ¹⁵Nan kuro iné álán sitan kwan suúrŋa lé kéréngéli , ¹⁶kin namás kien kona gé asá Yé íní Patáro¹⁷Jemis Zabadin kwé ná jón déen bára asá Yé kona iné Boanergnes asá in mein Daldín kwé . ¹⁸Andaraw, piilib, Barmawás , Masiyo ,na Tomas na Jemis álpán kwé Saddaeus na Saimon Zulut. ¹⁹Na Júda Iskoroti ál lia yé sí boto dúu kelo. ²⁰Jásodunjo kí keer namá tón kari innálán kwa namá saa sunŋá kisinol ná yeen kutianol álán nŋ dog kámmie . ²¹álba déen íya kí kéen bärŋa kelammie namá kéle álán déen oro kawa idíŋ ná kwa díi in kámínja ál yé déen Tabu déen lóo áiba . ²²idíŋ ná parísín ál jurúsálam ere kariŋ ná kelé ,yeen gé in belé sí kirisínja , asá yé Sitana kee ná ál kí sitana'ŋ kuri ii ná Yé Kie sitana kwan suúr renél²³Jásodunjo namás kwa sí tarí piá nás gúdpááliti kí mitila nás in belén ai nŋ Sitan bára si rân . ²⁴abá kurín déen suúr nérél ilá kurín wala an kerba . ²⁵Ná abá ton déen suúr nérél ila dog wala taga an kerba . ²⁶Abá Sitan déen suúr sí nérél dog ila Sitanín kuri'ŋ an kerba ná déen kuri'ŋ dakki pii ásan agíni. ²⁷Kí see duó ákeba álán duó kakkiré'ŋ tón kari abá main ila duó sí á rigíba namá lia ila duó'ŋ tón'ín lóto báw.²⁸Kí see aw náis kwá ; kwa sí kíen katíyén nyéttín sin kásíl ikila lóta'ŋ ál yeen kawe . ²⁹Maran duó bi duó ná kuó teeya'ŋ risínjo kí janditin , yé sí kéen katíyénja maran bán kéen katíyénja wai. ³⁰Yé in si idíŋ kwá ál kwa in kámínja asá yé kuo rúbánjá kee.³¹Jásodunjo'ŋ íya kí kéen bärŋa namá kaagul ná duó dig adden kawe, ná kéle nás jásodunjo sí in kwá ál kíŋ 'ya ná kíŋ bärŋa paál kariŋ náis jí tarí kawe ³²íde kwan dalda ál kariŋ ná yé sí keláméni , kwa namás in aagé , ál díŋ íya ná kíŋ bärŋa kariŋ náis jí sí kane³³Kíyé ná dúín íya ii walá dúín bára ii ? ye namá yeen injo? ³⁴Yé namá kila kwa sí dírig'ŋ jagila ál korol kariŋ nás yé sí keláméni , nás in kwá Bí ál kúín íyanja nan kúín bärŋa bán. ³⁵Duó bi duó nás Wúo'ŋ belé si kelam álba dúín íya ii nan dúín bára nan níw dee lé

Chapter 4

¹Asidig Jopóddunjo bás kwa sí gúdpáálitini roo'ŋ ari, kwa namá saa sóŋŋá kisinol íde, Yé namás jawla nás Puldun oonjo ná roo'ŋ dúum kera ná kwa na roón ari kúl nás kelamí . ²Yé namás jaa nás kwa sí gúdpááliti ná aldínja pii kí koróta sunŋá na kwa nás kelamé.³kél sí bām asidíg,ráidunjo bá rái nyánjá álán sí kolá irtó díi ii. ⁴Namás jaa nás kéen kolá irti rái díó , kolá díi namá dóra'ŋ ari bññin namá kíyanja búlon ná amí ⁵kolá kénja sí namás nima irtó tarúnja'ŋ káralálé , kóla tane

maran̄ id̄in̄ d̄ien̄ lóo saa nima kén̄á.⁶innálán̄ kólá álba tane ná dulé tewe namá talile dulén̄ tikkín̄ , id̄in̄ ná d̄ien̄ k̄in̄a nié á nyán̄ába namá pülle. ⁷Kólá kén̄ra namá dog kéya'n̄ dió búñje ná rewe indálán̄ namá túyie n̄an̄ tabuṇa rawíl , maran̄ kwě á j̄in̄ēba id̄in̄ ná d̄ien̄ lóo kéyē'n̄ lóo kén̄á⁸Kólá kern̄a namá loo túllē búñje namá túllē rewe ná túyie ná tabuṇa rawíl , d̄ii tabuṇa wayen̄a iis ná d̄ii wayen̄a osondig n̄an̄ wayen̄a wayē j̄in̄iye ná kila lé sun̄já. ⁹Jásodun̄o namás kwa sí in kwā ; duó bi duó n̄as k̄iló kee bás kélamí ná kin aldín̄'n̄ arrá r̄an̄ .¹⁰Lia jásodun̄o álba kí kéén̄ Majira'n̄ kwa d̄ii áyē , Majira namás kayé ná k̄ileli kila aldín̄a kaas miane. ¹¹Yé namás yeen̄ sí in kwā ; B̄i asá saada báan̄ álán̄ W̄úo 'n̄ kuri'n̄ lótá'n̄ arrá bérén̄jél , Maran̄ ká kwa sí ál W̄úo'n̄ kuri'n̄ paál k̄aṇ̄ yeen̄ sí bas aldín̄ kawa. ¹²álán̄ W̄úo'n̄ domon̄ inálá en̄a ál domon̄kwā aan̄é , ari iit̄ ál ká áw walá ásin̄ k̄iwaba ná ál ká amin̄ dog déén̄ arrá an̄k̄arulba naman̄ s̄in̄ k̄aṇ̄ól ná de ii lé kélá n̄as k̄ien̄ k̄at̄iyén̄a aaso.¹³Jásodun̄o namás ,yeen̄ si in kwā ; abá b̄i kin aldín̄a'n̄ arrá ábérén̄jélba? aldín̄a kén̄ra'n̄ arrá ai n̄in̄ barrán̄ .
¹⁴tááridun̄o bá W̄úo'n̄ belé usun̄o. ¹⁵kwa kén̄ra bá in kal̄jal W̄úo'n̄ belé lé inna kólá dōra'n̄ ari.álba w̄úo'n̄ belé díe lé buṇo n̄as yeen̄ belé sí kélammíe túllēn̄ /sitan namá ēl n̄as w̄úo'n̄ belé sí kí déén̄ ludún̄ó kwan̄ kilman̄a lé.¹⁶kwa kern̄a dog namá in kal̄ja inna kólá rógán̄ dió namás w̄úo'n̄ belé sí túléndig kélammíe kí kilma'n̄ simm̄in̄. ¹⁷id̄in̄ ná yeen̄ w̄úo'n̄ belé le nyokégé d̄ien̄ jain̄ w̄úo'n̄ belé'n̄ erre saa butde ii álba j̄igén̄á ná tanasan̄a búlé w̄úo'n̄ domon̄ erre yeen̄ bá w̄úo'n̄ belé sí kundiya¹⁸kólá kern̄a ál buusi'n̄ dió kusin̄ol ,kila kwa gé asá w̄úo'n̄ belé sí k̄ine . ¹⁹maran̄ in jain̄i 'n̄ j̄igén̄á ná k̄aww̄ij̄i ná lótá kern̄a join̄i ál in d̄ine lé k̄aṇ̄ namá dió k̄ariya ná w̄úo'n̄ belé duó sí suúr á jund̄iba álán̄ duó t̄amón̄ó.²⁰kwa kern̄a namá in kal̄ja inna kólá ál lóo túllē le kusin̄ol ,yeen̄ w̄úo'n̄ belé sí k̄el sí kaamíe n̄an̄ sí kí k̄ien̄ kilman̄a k̄in̄éli, kila kwa in kal̄ja inna r̄iā ál kaan̄ geran̄a iis ná d̄ii geran̄a oosodiig naman̄ geran̄a w̄aye namá kila lé sun̄já²¹Jopodun̄o namás in kwā; Duó la kee n̄as masarja puwél namá pittin̄ k̄ar̄i'n̄ jawriti ,maran̄ b̄an̄ déén̄ lóo lé jaa , ál in ál'a'n̄ masaraja áw n̄as kwa sí lóo teen̄a pii. ²²ari bi ari álbas kul̄éli bas tin̄ kee álán̄ loon̄ola ná iit̄ ál k̄irs̄in̄a paál teeya lón̄jiti. ²³Abá duó kee n̄as k̄iló kee bas in belé kélammíe na déén̄ arrá r̄an̄²⁴ál áw n̄as lótán̄ arra tárásin̄ jerén̄ól asá , j̄i keljám, Yé namás yeen̄ sí in kwā." ari asá j̄i kee kwa sí jerrél kwa , báí s̄in̄ j̄i sí k̄ie karré. ²⁵Maran̄ duó bi duó n̄as k̄ee básin̄ kányiia , maran̄ duó bi duó ná as keba ilá itti dog básin̄ kabe.²⁶Yé namás, in kwā." lon̄pii 'n̄ kuri 'n̄ ál in lōn̄ inná táári dun̄o ál asá kéén̄ kólá r̄aȳ irto." ²⁷kí luul ná Too ál yé un̄i wala liin̄i kólá bá teneli na t̄ut̄ie , maran̄ ás lon̄ba ai tane wala ai t̄uye . ²⁸Bá suuru lé ál kólá ten̄li nan̄ t̄ut̄n̄a tabuṇa rén̄éli ná uron̄a j̄in̄jiti inálán̄ namá kólá in̄i. ²⁹álba kaan̄ in̄i, namá laddi n̄as kaan̄a'n̄ teeyán̄a sí kí buusu sí kerker pii. ³⁰Kí así ker namás in kwā ." kí kaa gí s̄in̄ arra aá lon̄piin̄ kuri'n̄ sí "? ³¹lon̄piin̄ 'n̄ kuri 'n̄ bá in lon̄ inná buro lilin̄ kwě , id̄in̄ ná buro lilin̄ kwě ass sun̄já itti ii kólá'n̄ dió d̄ine'n̄ dió nyét̄tin̄ . ³²Maran̄ abá k̄us̄in̄ol , buro lilin̄ kwě sí bá tenal ná saa sun̄já app̄a t̄ut̄i ná kúr̄un̄a nyét̄ lé sun̄já app̄a indél̄in̄ ná kéén̄ k̄elgan̄alé k̄iyan̄a ton̄a pii karába kén̄ra déén̄ nimá awí .³³Yé básan̄ kwa sí kí aldín̄a 'n̄ koráta risin̄ ,lon̄piin̄ 'n̄ kuri'n̄ inna álba kwa k̄elamén̄i ná aldín̄a 'n̄ arra kerén̄lin̄i . ³⁴maran̄ kéén̄ majira si bá s̄in̄ kila aldín̄a'n̄ ren̄jeli nyét̄tin̄.³⁵Jásodun̄o arrá'n̄ namás kéén̄ Majira sí in kwā," ál roo kandi ná ila t̄uum dig lé koo. ³⁶ide namá kwa sí kundie , kéén̄ Majira namá Yé innálán̄ kábé namás P̄uldun̄o k̄un̄ol na P̄uldun̄a kern̄a ná yeen̄ sí k̄ari lulu na kéén̄é. ³⁷ide dōra ál k̄an̄in̄i namás k̄ut̄urgu app̄a jawla, koronamás j̄áyé ná puldun̄ si kón̄d̄an̄a ladde, na puldun̄ n̄as itti itti n̄as kí koró'n̄ piis und̄el̄in̄ namás dakkí piá ásán̄ piis en̄a.³⁸W̄úo 'n̄ kwě namá puldun̄ 'n̄ d̄aw̄i lé kén̄á ná ún̄j̄iya n̄as déén̄ tabu kí libde j̄elil̄i, Majira namá k̄ak̄kiye n̄as yé'si in aagé. j̄i guud̄páali ál gis d̄áin̄ uu ur̄mia ná kóel ái álán̄ gí amí . ³⁹Yé namás jawla, n̄as k̄ut̄urgu sí súmb̄ag piá, ná roon̄ sí in kwā." k̄al̄ d̄ir̄in̄ j̄an̄ innálá namá k̄ut̄urgu sí kí namá jasa, lóo namá williḡin̄ sai ii. ⁴⁰ide namás Majira sí in kwā ." k̄aan̄i ná loo kal̄ibaw, d̄ien̄ seej̄ai aál k̄ar̄i . ⁴¹Majira sí namá kal̄i t̄io, namás k̄áyé ná suurn̄a k̄il̄el̄i , ná in k̄am̄ina i k̄iye ná in k̄ut̄urgu na roo dog baḡi pii ?"

Chapter 5

¹yeen̄ namá roo'n̄ t̄uum ker lé kéle ila akuro ál in k̄ar̄in̄ Gerasenes. ²álba jopodun̄o pulbun̄ lé buṇo innála duó turban̄a'n̄ dió kuro n̄as k̄uo rubb̄an̄a kén̄á³Yé déén̄ suur turban̄a sí in̄i , ná duó kén̄ábá álán̄ tagá yé sí t̄ie ná rigo kí jizíra. ⁴yé asin̄a sun̄já k̄irsol kí boota ná j̄inzíra , maran̄ yé kila j̄inzíra sí bá betel ná k̄urel ná duó áken̄aba álán̄ taga jasi.⁵Kí luul ná too bá k̄urel ná uu laddi ná suur sí betel kí k̄iton̄a sikan̄a. ⁶álba jopodun̄o sí jagila ár̄ra namás dee lé jawin̄a n̄as kí k̄urn̄a on̄o .⁷Yé namás jaa ná uu laddi, ná in belén̄ J̄i álán̄ k̄in̄a kaa jaa jopodun̄o W̄úo'n̄kwě ? ⁸jopodun̄o jaa n̄as in belén̄ kuro duó'n̄ suur k̄uo rubb̄an̄a⁹yé namá in̄o," n̄as in kwā , k̄ien̄ kona ai sí gé ? yé in j̄aw̄i k̄un̄i kona ása Legion id̄in̄ ná kí sun̄já kaan̄. ¹⁰yé namá jásodun̄o saat piá kí ker dog kí keer saat piá álán̄ deema'n̄ paál á r̄an̄ba .¹¹ide namá piga'n̄ duón̄ app̄a kén̄á ná d̄aȳ amén̄i gorra. ¹²k̄uo rubb̄an̄a jopodun̄o sí saat pia álán̄ piga'n̄ dió k̄ariyé . ¹³yé nam's tina álán̄ yeen̄, piga'n̄ dió k̄ariya, k̄uo rubb̄an̄a duó 'n̄ suúr k̄urol ná piga'n̄ dió k̄ariyé . piga namá kí jáár̄i búñol ṇōrra ná roó búñi , ná nii k̄an̄i Lirin̄a aw ál roó búñi¹⁴W̄uon̄a namá elle lé kí jáár̄i kéén̄é , n̄as elle'n̄ kwa sí aan̄é ari it asá k̄ien̄ sí en̄a,kwa nyét̄ k̄urol kéle ide díe lé. ¹⁵namá jopodun̄o kéle namá k̄ummíe ná ila ulul kee ná jopodun̄o k̄aṇ̄ nan̄ gal app̄e ii n̄as jur̄i suúr kee.¹⁶kila kwa ál ila táár̄i'n̄ k̄un̄ikwā k̄aṇ̄ namás kwa sí ulul' in̄ aldi tarra s̄in̄ kawē, nan̄ dog ila piga'n̄ aldi kawē. ¹⁷kwa namás kayé ná saat kawē jopodun̄o álán̄ sí d̄ien̄ akuro jundi¹⁸álbas jásodun̄o éle ásán̄ puldun̄ on̄o , ila duó namás boyyē n̄as in kwā jundi ii ná kí j̄i arra koo. ¹⁹maran̄ jásodun̄onamás in kwā," ál d̄ien̄ tón̄ joo,k̄ien̄ aala lé n̄as j̄aw̄li W̄úo bora patta ai ḡis piá nan̄ dog déén̄ túllin̄ aiḡis páálí . ²⁰Duó namá dorá t̄io ná nyán̄á n̄as kwa sí W̄úo'n̄ domon̄'in̄ risin̄ ila deem lé ál in k̄ar̄in̄ D̄ikápolas kilá pir̄j̄in̄a'n̄ ál jopodun̄o piá ná pir̄j̄en̄a kern̄a dog.²¹álba jopodun̄o roo beta ná ila t̄uum dig lé paago, saa sun̄já k̄isin̄ol idé t̄uum . ²²ide namá masik̄i 'n̄ paḡi ná in k̄ar̄in̄ J̄airus namá dee lé éle , paḡi álba jopodun̄o sí jagila namá jásodun̄o sí kí k̄urn̄a on̄o. ²³Namás jaa ná yé sí saat pii. n̄as in belén̄," dúin̄ kwě n̄iw kóel ásán̄ wai , kí saat j̄ele n̄as bora patta jaa dúin̄ sagal ásán̄ s̄ella en̄a . ²⁴yé namá kayé kéén̄é n̄as kwan̄ dió kandul ná kwa kern̄a yeen̄ sí k̄ar̄i kulul.²⁵ide namá yaá kén̄á ná s̄in̄ kéwa suúr ásán̄ betén̄bá namás innála ayén̄a wayan̄a aw . ²⁶yaá namá saa sun̄jáa w̄aj̄jan̄ aan̄é , ná daw̄t̄ dog biiri á

jundiba nan si sunganjan nyet waja'ŋ dōra wala appé á kénjaba , ná suur bá daar nyókkó kúndélín ²⁷Yáa álba in kelámí ál Jásodunjo iní , namás jaa ná jopodunjo 'ŋ karin ilon kwan dió , namá déén juri úra ²⁸idíŋ ná yé in kwá , " abá déén juri úra álánbás appé enja . ²⁹álba déén juri úra , namás suur tíma ál kéwa suur kere , innála namá appe enja ³⁰Innála jásodunjo namás tíma ál kuro déén suur kurel , namás jainjo nás kwa sí in kwá , kíŋfí ná déén juri úra . ³¹kéén majira namás in aané ál jagíl kwan sunjŋŋ! . ³²maran jopodunjo namá lóó diríg jagíla , álán jagíl kíyé ná yé sí úra ³³Yáa namás lonás aa ii ása yé sí kénj , namá kalí tǎi , namá éle ná Jásodunjo sí kí kurnja onjo nás uu'ŋ see kwá . ³⁴Jásodunjo namás in kwá , " kwé niw déén seejǎi ai sa jópó . joo kí appe , díŋ seejǎi jópós. ³⁵ila tin lé ál rísín , namá kwa díi kéle nás masíkin pagí sí in kámín , " woyo díŋ kwé niw asá wayo Guudpáali ál jundi ná jee . ³⁶maran álba jásodunjo ila belé kelámi , namás masíkfí pagí sí in kwá , " kalí ai tǎiba , seejǎi . ³⁷yé kwa kernja sí ás dunába álán yeen kariya bás dellín , Potor sí kí Yagub ná Jón ná déén bará Yagub síis tuna ³⁸namá pagí'ŋ tón kéle , namá kwa jagíla urú saa kaladí , ná saa sunjá kaladéŋ ³⁹álba tón kari , namás in kwá , kaan boomo nan muníja báán ? kwé ása á wóyba maran bas dellín uní , ⁴⁰kwa namás kaajé nás yé kélélí , maran yé namá kwa sí nyéttín paál rája , namá kwé'ŋ báa sí ná déén iya sí ná kéén majira ila ál yeen kain namá kwé lé kééné ⁴¹yé namá kwé sí dónǎ tǎi nás in kwá , " talidas , koum ! " ása in gawidélín kwé niw itti , ká in kámín jawlás . ⁴²kwé namás jawla , idíŋ ná kwé kéén ayeŋa wayye aw kain kwa nmás may enja nan pirje enja . ⁴³Jásodunjo namás kwa sí sarten piá ásán duó tog biir sí áskanolba , namás kwa sí in kwá álán kwé sí arí dig kanníya ná aamíe

Chapter 6

¹Yé namá koro ila lóó le namá déén éllé píŋí , na kéén majira ná Yee-sí kari kúlul . ²Liya kí moonán sog namá masíg-lé éla namás jáá nás guudpáali-tii , na kwa sonjǎ nás kayé nás déén belé kel kaame , nás tullé enja kwa-sí , namás kayé ná in kámíja : " In guud-sí ál sí éla ? " " na in kaa riŋŋi-ii alá Yee-sí kaníe ? " " naman déén dónja in uuŋa ³" In sál Yé-ii kurúnjǎ jáaso dunjo'ŋ , Moo'ŋ kwé Yagub na ísib na Yáusa na Simon nin bára áibá ? álá kéén bǎrja Yeen á gebá alá kí kien kain iné ? ná kain nás kígíŋŋ . ⁴Isa lia yeŋa-sí namás in kwá : { domon dunjo á-keba nás déén deem kitíŋŋe , kéén aala'ŋ dió , naman déén élé ⁵marran Yé ari tog dog tullé áŋ piá-ba dog , namás kiine ná konja wajána'ŋ íri jáá nás epero ⁶Namás pirje enja asá jiin á-kǎŋba , lia namá nyáŋa ellenja'ŋ áriŋá-le ná guudpáali . ⁷Lia namás tarí piá weyye na aw-sí namás jáá ná aw aw-sí á-dden pi-ii , nan kuring iní kuo jittinja'ŋ íri , ⁸Namá wassi iní álán ari á kabeba dōra , déllin bari ; Zaad a babún-ba naman Santa naman Sōngonja dēŋ gartām-lé ⁹Marran aw ná siktir béérél kí káwlá'ŋ ; na jurinja aw a binjiba . ¹⁰Yeenja-sí namá in kwá : { abá ton díŋ-le bari , na áis kitíŋŋe ba bá boró íde . ¹¹Na kwa kid náis á kiine-liba wal kel-áis kaameba , ila lóó-sí bá bundí , námá kien tarja'ŋ suor terter-bá na bá yé-ii áisán said een . ¹²Namá kurel nás káwlíŋŋa álán-sí Wəo-sí kiine . ¹³namá Mesērenja sonjǎ karǎl suor , nan-sí dog wajána-sí day kulie nan-sí konja íri kayé . ¹⁴5 ába kuri Hiródos namá kelamí ; ná isa'ŋ kona'ŋ íri íri koro . kwa díi namá in aané : " in ál Yáaye-ii jálo-dunjo ná alaate koro , namá iláŋ-ii nás kuro kee ná uu-ŋa tulléŋa Yee kari lwe . " ¹⁵Kwa kernja namá in aané : ál ilíya-ii . " Kwa kernja nan in kowe , " ál domon dunjo-ii ayenǎ sonjǎ . " ¹⁶Marran Hiródos mín ná in kelamí bá in kwá : " in ál Yáaye-ii alá ká taba anda , ál yé-ii ná alaate koro . " ¹⁷Iláŋ bá yé kéénǎ Hiródos ádden piá ná Yáaye-sí kéyé ná túmnǎ jabíe , déén bára Pilúbus'ŋ yáa Hiródiya'ŋ uun : iláŋ ná in kelamí ása yé nyáŋa . ¹⁸iláŋ ná Yáaye in beléŋ , dáálí-le tullé ála áiba ásán " díŋ bára'ŋ yáa'ŋ kwé joo . " ¹⁹lia Hiródos namá kólinǎ álán puu , walá taga á puiha . ²⁰iláŋ ná Hiródos Yáaye-sí kalí píŋí , na yé lon-sí ná yé duó tagi-ii nan taraas-ii , namá nin tullén diŋ tiél . abá kelamí ná údónǎ sonjǎ piá bá kilmá simmó indélín . ²¹ila sog-lé asá yé Hiródos tíima álán déén daarin'ŋ súbo piá namá nammíe piá ná kwa appǎŋa-sí imanja naman kaldaŋa'ŋ tabuŋa-sí alá Galilíyǎn ellenja'ŋ tabuŋa . ²²Lia Hiródiya'ŋ kwé naw namá kari ná kí Hiródos káálul namás iwo . Yé ába kuri namá injo kwé-sí ari id ná jí jōil dúl-lé bán gín aní jí-sí . ²³Namá daŋl túur taan ná in kwá " ari id ná jí dúile jōil bán aní anj díŋ Baru'ŋ sabba-ii . " ²⁴Yé Namá koro nás déén iya-sí kwá : " kaa nin oin " namás in kwá " ál Yáaye'ŋ jálo dunjo'ŋ tabu joiní " ²⁵Namá kí kajala kǎrí ába kuri-lé ná kóinǎ nás in kwá " ál Yáaye'ŋ tabu wēel naa in tabag-lé . " ²⁶ába kuri-sí namá kilmá sondorog enja saa-sonjǎ . walá dorá á-keba álán irinǎ iláŋ ná kasiŋ-ii , ari álán kwá na'ŋ á-keba . ²⁷lia ába kuri namá kéén kaldaŋa-sí alá kéén wuonja kain ádden piá nás in kwá ál boo náis Yáaye'ŋ tabu bēl . Wuonja namá kééné túmnǎ nás kéle . ²⁸namás déén tabu kándé túmnǎ dió nás kéle . tabu-sí namás tabag'ŋ já nás kwe niw-sí iní , na kwé nás déén iya-sí iní . ²⁹lia kéén majira namá kelkammíe , namá kéele ná déén way tóól-sí kábé ná kéen ná kuríŋe turbaŋa-lé . ³⁰Domon kwá namá dorol kinǎ isa-lé namás aané kila údónǎ nyéttin ál iní íde . ³¹Namás in kwá " ál bēl dēŋ dítin'ŋ tog tog ila negēb-lé ná umel bawí . " ál kúndula na ál kanníja sonjǎ gé , marran yeen tin ás kain-ba álán kammíya . ³²Lia yeen namá kééné pullun'ŋ dió , ná negēb-lé kééné dítin'ŋ . ³³Kwa sonjǎ namá kagile ná ná yeen kanníya namás kíwé . ellenja'ŋ kwa nyet namá kí kien kisiŋul íde . ³⁴isa íde namá koro ná jágíla na kwa in kisiŋul namás ayín enja ; abá kúnŋ urínǎ wuon ás kainba bán si údónǎ sonjǎ áwli . ³⁵Lia tin sonjǎ nyáŋa , kéén majira kééné namás in aané " in negēb-lé tin ál nyáŋa naa . " ³⁶ál jundi ná kien toŋa kawŋíŋa ellenja dakkinja-lé , ná kǎl ná nammíenja kule ná kammíya . ³⁷Namá in jawí : " Bǎ ál namíe baní ná kammíya " yee-sí namás in kowe " kí aw ná koo nás karanja kulu kí minimíníŋa pírinǎ aw ná kaní ná kammíya ? " ³⁸Yé namás in kwá " karanja niin-sí bain ? boo ná bagí " Namás kíwé namás in aané " ál oos-gé na púúnǎ aw " ³⁹Namá in kwá álán aw ná kwa kí kōma kóonol dáŋŋ iní . ⁴⁰álán dúu kóonol kí daaranja weyyénǎ weyye , na kwa díi-ii weyyénǎ oos . ⁴¹Namá karanja na púúnǎ aw bawa namá núnǎ jaawíl jawí namás assó piá namá kila karan-sí dúinamá kéén majira-sí iní álán kwa-sí kaniya kila púúnǎ aw namás kila kwa nyet-sí kangare . ⁴²kwa nyet namá píssin kammíŋe . ⁴³Lia namá bawa ná dúi namás guppanja weyye na aw pis piá kí púúnǎ . ⁴⁴Na kila kwa ni-ii kain lírinǎ oos alá kila karanja-sí kammíe . ⁴⁵ila tin-lé namá kéén majira-sís in kwá álán pullun'ŋ dió karíŋa , ná killáa'ŋ ere kiyal , adid ná kwa nyet perra á kinjiba . ⁴⁶lia namás tarípiyá

yeenja-sí namás jáwla ná púgo nyána álán júma piá. ⁴⁷Lia namá dulé arra enja, na pullon ná roón túle kééná, na yé ná dítin nín kééná. ⁴⁸Na yé ná law ná yéén kí dawlon bñen kindéliná, na dawlo ná díen eré saa soná úndul, kí luul'ín túlé, na yeen ná kóili-ii ásán kí ila kándol. ⁴⁹marran mín ná ye-sí kagile ná roo'ñ írí ilon yena-sí bás kááliná tie, namás kayé uró kalde. ⁵⁰iláin ná yee-sí kagile, yeen nan si makkê-lé tie ila tin-lé namás in kwá: "ál see-bây ká ál in an, kalí áilá á tība." ⁵¹Namá dfe-lé nyána alá pulun kee, namá dawlo-sí jasa ná dirrig oonjo, namás pírenj káwe. ⁵²taga á sín kíwiyaba atti nín kien kilmanja sonderog iní-ii. ⁵³Asá kándéliní kí sũũũ jana-saared'ín dorá kí tũũũ'ín arínjá. ⁵⁴Lia ná kurul pullu'ñ dió, kwa ila tin-lé namá kíwé, ⁵⁵Kwa namá nyél di-ii kééné ila akũro-lé, namás kayé nás kien wajána kábiya alá in kelkammie ál yé ide kee. ⁵⁶álmín kárie kila ellenja-lé wala gal deema-lé wala gal tigénjá-le namás ajána-sí kulpul koranja-lé, namá ye-sís dagá káwe álán kien wajána'ñ jurinja kurá, nás kípírinol.

Chapter 7

¹Párisíña kí dalín guudpáálinja dii ál jurasalam kain ná kéle namá jásodũño'ñ soor doról kain²yeen namá kagile ná jopodũño'ñ Majira dii nan kaame n' kien konja á kálíba. ³Parisiña ná Yahuda, yeen ari ákameba abá kien konja á kálíba idíin ná in kien wuónja 'ñ búlini 'ñ táári ii. ⁴Yahuda abá wele lé kain ná kaige, yeen ari dog biir ákameba main ná kien konja á kálinjola, namá gal ton'ín lóta teeyán kállí inná tówña koró 'ñ ná tónólánjá koro'ñ jabân, ná lóta kernja dog⁵Párisíña kí dallín guudpáálinja, namá Jásodũño in kijnol jé, anñi ná kññ Majira kí dáin bullín'ñ dõra táári á kaweb a ná káin wuónja'ñ dorá ii, maran bá kí konjá'ñ rúbánja nũña kaame wala gal kí kónja aál á kálíba?"⁶Maran, Yé bás yeen in kwá. "kí see Aizáya 'ñ domon bat ál díen in kí túllín rísínjo, bí in jittímólkwá "inná álba rimmen enja kí kien údónja gãs bújé kawé maran kien kilmanja ál dúin arra ge. ⁷yeen báis kí kien údónja bújé hoo kawé, maran namás kien bullíña kwa sí kawlití ál dúin dõra ii, ná kwa nás yeen bújé kawé. ⁸Maran bá Wúo'ñ domon sí bundí, namás dildí'ñkwé'ñ bullíña lé birsínjo. ⁹Yé namás dog in kwá. "bí aibá ná Wúo'ñ domon bundí nás kien bullíña pútto báára. ¹⁰Ná Músa in kwá. "ál díen iya na báa sí bagí yáa, na duó Báa na iya 'ñ kí jittín risín kí see álba wayyo ii. ¹¹Maran jé in kwá, "abás duó déén iya sí wala déén Báa sí nyítí álba in lon inná asá Wúo sí bújé pii. ¹²Maran bi yeen sí á búndiba álán kien iyanja sí wala kien Báa kányin. ¹³In dorá namás Wúo'ñ belé si kaaldabũ lé bintan laddi kí asi ker, kí kien bullíña dorá ná lóta kernja dorá dog. ¹⁴Namás sí kwan tarí pii kí asi ker nás in kwá, "kélgisbãm kwa nyéttín ná dúin belé'ñ na déén arrá barân. ¹⁵Namás in kwá. "ari áiba ál duó'ñ paál kee ná duó sí rúbbá pii?" maran ari ii ál duó'ñ kilma dió kúrel ná duó sí rúbbá pii. ¹⁶namás in kwá. "Duó bi duó nás kílo kee bas kelamí !. ¹⁷Nii álba Jásodũño kwan dalda sí jundi ná tón nyánjá, kí Majira nmá kijnol Yé sí kila aldínja'ñ. ¹⁸Jásodũño namás in kwá. "Bí dog sá bññ, Ná lóta'ñ arrá áberéngélba?" bí sasá balun, lóta paáli'ñ ágeba ál duó sí rúbbá pii. ¹⁹idíin ná lóta paáli'ñ duó'ñ kilma ákarítteba, maran bas dió lé beteli namá bitil ná kuro?" kin terere'ñ dorá jásodũño namás kwa sí támbie pii ál jama nyét teyyá ge. ²⁰Yé namás in kwá, "lótá kit gé duó sí rúbbá pii ál déén dió kúrelí. ²¹Duó'ñ kilma'ñ dió ál wũña rúbbánja paál kúrelí, niná sitan'ñ wũña mûsíninji, kamin, ná katilin, ²²ájilin, jittín píyénja, nanyijiti, ná kilma'ñ kurrín ²³Kin sitan'ñ wũña nyét duó'ñ kilman kúrelí, namá kie gé ná duó rúbbá pii. ²⁴Yé namá kuro ná deema kernja lé nyánjá, Tyre ná Sidon lé. namá ton karí ná á kóelba ásán duó déén lóo lon, maran yé ás julunba. ²⁵álba yáa ila kélamí asá kwé itti kénjá, nás kuo rúbbá kénjá, namá kéle nás kí kurnjá onjo. ²⁶Yáa namá Gíríga'ñ yáa kénjá, namá saat pii ásán Yé sí sitana'ñ kuo rúbbá déén kwé 'ñ paál rán²⁷Yé namás yáa sí in kwá, "ál dogólá sí jundí ná jama kamiyá, túllé áiba álán dogólá'ñ nan jabu ná asánja sí janí, " ²⁸maran yáa namá in jáwí, "nás in kwá, ee dúin Siid asánja dog ál sidabbi'ñ ergus dolólá'ñ wũña aamé. ²⁹Yé namás in kwá. "inálán álba Jé jwá, ál joo kí díen bñ, aitan'ñ in kuo namá déén kwé 'ñ paál kuro ³⁰Yáa namá déén tón píinji, namá búlo nás déén píti kee nás wñi ná kuo rúbbánja ná suur kurul. ³¹Jásodũño namá Tyre'ñ deem sí soór iní ná nyánjá nás kí Sidon 'ñ dió beto ná el nás kí Galilí'ñ roo beto na Decaplis'ñ deem paago. ³²ide kwa namás duó kéle ná dũũñi nan tamtammí, namá yé sí saat kawé álán déén dónja írí jaa nás duó ape enja. ³³Jásodũño namá duó sí kwan paál rán dítinín, namá kéén tórínja duó'ñ kílo jaa, nan dog duó'ñ dáálí sí úrá. ³⁴ila namá tabũ írí jagí ná jáwíl sí jagíla, namás in kwá. "jawní!" ³⁵innálán duó sí kílo namá paalí, na dáálí nan dog túlgén enja, namás jáa ná túllél rísín ³⁶Jásodũño namás sarreten piá. ásán duó tog bir sí ás lanba. innála ál sí yé belén ásán kwa sí ákamínja, kwa gal bá ilá lé sunjá paál keréngéli Wúo'ñ táárinjá sí ál yé díen duó píyénji. ³⁷kwa sí namás may enja wúo'ñ pírenja lé, namás káyé ná in kámínja Tũũña nan belé kélamí, Tamtammá nan kirsínja

Chapter 8

¹Sog dúig-lé, kwa'ñ dálá sonjá kééná wlá ari ás káinba álán kámíya. ísa namás kéén majira-sí tarípiá, namás in kwá. ²Ká ása kin kwa'ñ dálde ní náin ain. nan si sooga iis kain íné kí kien, walá ari ás káinba álán kámíya ³Abá bundí ná kien tonja burnja kawñje, asá yeen burnja kamúnji, idíin ná kwa dúinja saa sonjá karra kéle. "Kéén majira namá in kowe: "ki-ii nán taga kin kwa-sí taga pis piá kí namie nan sonjá ás kanba íné negéb-lé?"⁴Namá injo: "Karanja niin-si bain?"⁵namá in aánje: "Oson na aw." ⁶Namás kwa-sí in kwá álán sũũũ'ñ dúu kóónjol: Namá karanja oson na aw bawa namás assó piá namá dũyi ná majira-sí iní álán kwa-sí kaniya, namá kwa nyét-sí kanie. ⁷Nan dog-si púúná dokkénja káñ ittánja: Namá dog si assó piyá, namá dog si in kwá kin-sí dog si bányi-ii. ⁸Namá píssin kámmie, nan si sáye ná kéén arínjáasá sáye geraña oson na aw paagul. ⁹Na kila ala kámmie namá lírínjá onjaal lañ. lia namá kundie ná kééné ¹⁰ila tin-lé namá puulu'ñ dió káři kí kéén majira namá dalmũs'ñ ari éla. ¹¹Parísínjá namá kurul nás kuunje ná dée-lé kóili jaawíl, iláin ná kóili-iiálán karre. ¹²kí déén kilmá'ñ dió kí kuo namá in kwá: Káán kóili naán doólá pírenja-sí? áisán belé'ñ see wa: na'ñ dogólá-sí pírinja álán aníba!" ¹³Lia namá jundí yena-sí, namá pullu'ñ dió karí asi keer namá kí illá'ñ ere nyánjá. ¹⁴Majira-

sí lia namás yíe álán karaan kabe, liya walá karaan ás kañba pullun'ín dió bás karan tog kañ ¹⁵Namá in kwă âl bâal-lé baa: "âl bagîla âl éngéren been Párásíná'ñ múúrú-lé na Hírdôs síngá'ñ múúrú-le. ¹⁶Namá dírrí gin kúul ná samara kalde, ná suúrñáa kámiña: "taran karaan ás kanba. ¹⁷Ísa namás iwo namá in kwă: "kañji-ii samarañ baldi, bí nan karaan ás banba? ñina nan áis-lónjítiba, nan-sí ás balunba? kilmanñ nan gí sonderog-gé? ¹⁸kúñí nan-sí bainñ nan nan á baluba? nan-sí kíló banñ kil-ábamba? nan áis lónjítíyaba? ¹⁹Dog nan karaan oos urre kwa líríná'ñ dió, karaan guppanñ píssin niñ kañ asá bába? yeenñ-sí in náan-sí kwă: "weyye na aw. ²⁰Alá ká karaan urre kwa líríná onaal'ín dió, karaan geranñ niñ asá bába pis tír? namá in aáné: "Oson na aw" ²¹Yá namás in kwă bí déén arrá alá á barínélba taga? ²²Alam ñunjo namá tón éla, na kwa nás kuru-sí killul nás ísa-lé kéle ná sâd kawé ásanñ guupáálí. ²³Ísa namá kuru-sí dóná tío ná írí jágí, nan si argí ná elle'ñ paál rááná. liya namás dóná kúñí paaso namá in kwă ka jalá? ²⁴Yé namá lóo jágílaa, namá in kwă, "ká âl duó alu in ná kurú ná ilonñ. ²⁵Namá asi keer si dóná kúñí paaso, liya duó namá kúñí paálí, lia namá lóo-sí túllén jágíla. ²⁶Ísa namás in kwă ñl tón jawní, "marran deém á la á jaríba" ²⁷Lia ísa namá koro kí kéén majiran, Gáisar na Pilipus'ín éllé, dóra namá kéén majira-sí ñjo: "kwa ay-ii kámiña âl ká kii-ii an?" ²⁸Yeen namá in kaie: "Yáaye jalodunjo-ii. na kwa kernñ: ilíya. na kwa kernñ âl domon kwă'ñ dió díg gi-ii. ²⁹Namás in kwă: "na bí ay-ii báminñ âl ká ki-ii an?" Potoro namá in jawí: "âl jí jan Jáaso ñunja!" ³⁰Ísa namá núrgú íní namás in kwă duó keer-sí as buwaba dúñññ. ³¹Namás tuunñ nás guupáálíti yeen-sí, Duó'ñ kwă-sí bán sonñá táltálen káwa, kwa appañ nan nín kaaríníyal, Párísíná'ñ tabunñ naman kéén rim kwă, na sogá iis'ín dió námás jawla. ³²Yé belé-sí namá paalan kwă. Potoro yee-sí kello ári namás tuunñ ná núrgú íni-ii ³³Ísa namá núñí jawí kéén majira-lé namá Potoro in kwă, "karra jawní dúññ karín, Mesère! Jí lonpiñ údóná-sí díñ tabu'ñ á jawrítiba, namá marran kwa'ñ-sí jawrítí," ³⁴Namás kwa-sí tarí piá na kéén majira-sí, namás in kwă: "Abá duó kóil álán gí kaa karí lúo bá déén suur'ín oró kóró, námá déén káldábu bawú námá-ii Kaa karí lúo. ³⁵Na duó abá kóil ásanñ déén suur jópó bán jó, na duó déén suur-sí jó dúññ uññ na Injél'ín bá sín jópónó. ³⁶Kaán-ii ná ñalá'ñ kwě sís tullé-ii annañ-sí ñalá nyét dóna kee, nan déén suur-sí jó. ³⁷Wala gal ñalá'ñ kwě déén suur-sí ka sín jaa ásanñ jópó. ³⁸Abá duó dúññ belé kel á amíba in tin nín dogólá, iláñ ná ñalá'ñ kwě úndul ásanñ keer abá kí déén Mujé na Meleka tullén kwă.

Chapter 9

¹Ísa namás in kwă, káisa kí seén see uún see áminñ kwa díña âl íne kañ ná kééréli, wayí ásanñ á kawyeba naman nín Wúo'ñ kurín kí kurro kágílal ná úndul ²Ísa jainños ná ulmel, asá bás sogá oson díg kuúnñ, ísa namá Patáro na Yagúba na Yáaye-sí bawa ná kien ará púgó kurra'ñ írí kééné, alá yeen dítiñ kañ. íla lóóle namá yé-ii namás yeen-sí úlmála díñ tabu'ñ. ³kéén juríña namá pattá térel ññí puttín íla alá duó keer taga án piába. ⁴Namás Ilíya kí Músa kalñole, ná kañ ná kí ísa kírsíña. ⁵Patáro namás ísa-sí in kwă, "guuppaalí âl-bát tullé-ii álán íne kan, âl aw nás kirbonta iis ká, ji-sí tog na Músa-sí tog na Ilíya-sí tog." ⁶(Yé ása álónába kaa nín kwáidíñ ná yenñ-sí kalí saasoná tío.) ⁷liya namá kútu lóónála nás yeen-sí nima piá, namá urú kútu-lé êl "ná in belén in ása dúññ kwě-ii asá ká ye-sí wéel ása déén kelbáam ye-sí." ⁸Séleemin albá núñí tuga kawíe, namá kummé ná duó tog bíkkár dog á keeba ísa'ñ paál. ⁹âl púgó kañ ná kupuneli, ísa namás in kwă, duó tog dog-sí ása ábwaba ári âl bagíla, naman sín ñalá'ñ kwě sállá een. ¹⁰íla belé-sí walá duó keer-sí ás aáné-ba bás yeen kalññ-ii marran namás kayé ná suur kíleli-ii ásanñ sállá een ka-ii. ¹¹Namá kíñul "kaánñuññ-ii ná Músa'ñ guupáálíñ in kámiña álán Ilíya Jáaso ñunjo'ñ waar êl?" ¹²Ísa ná in jawí, kí see Ilíya âl waar êl ná kin ótáná nyét kíen lóóná-le jawí. Na kaán uúnñ ná dombore in belán ñalá'ñ kwě álán soná míñen een nan nín kawríníya? ¹³Marran áisa in áminñ Ilíya âl éla mrran yee yeenñ-sí ása ári it káwe âl yeen kéelinñ in nálan âl déén'ín rímmen ene. ¹⁴Ísa álmín kéén majira iisín kéén majira kernñ-lé kééné, namá kaluwe nás kwa sonñá túle kayé, na Músa'ñ dáálíñ guupáálíña kwă ná kíen guldanñ kawé. ¹⁵Liya kwa nyét abá ísa-sí kágile namás pirje ena nás kí jirri dê-lé kwéñie alá dóná kaníya ¹⁶Yé namá ñjo, "ka-ii asá bí kíen gulda baw?" ¹⁷Duó díg kil kwa sonñá'ñ díó namá in jawí, ájí guupáálí áisa dúññ kwě éla nás aréd kee íla asá erel ásanñ risínó ¹⁸Tin bitin aréd kwě-sí abás taan, álbás dú jábítí namás uún pulo korol námás kagi suúr puttón jígé námás puttó een. Namá kíñ majira-sí ñño ásanñ aréd karul namá kuttínul. ¹⁹Ísa namá in jawí "Bí kin kwa âl beléná see á-béélba, Ká kíbiña niñ sín koón? innán naán nín írímó? Áisa íla kwě bël. ²⁰Namás kwě-sí kééle. Aréd âl mín ísa-sí jágíla, in nálan kwě-sí námás jáá ná airtí naman-sí dú jáppía nás jáá ná purgula pii-ii nás pulo uún kurul. ²¹Ísa namá déén bá-sí ñjo, "Yé kí in ári suúr sooga niñ-sí kee?" kwě bá naá in jawí, "miñ asá kwě ittí kéná. ²²Na kérég bá útu na koró díó jíbítí, ásanñ agé mrran abá in lón nás urma jainñ ásanñ ári díg já áisabá jányíñi. ²³Ísa namá in ñjo, "Jí kaán in jáminñ, Abá in lón ásanñ tag já? útóná âl nyét háina gé duó it-lé asá see jái kee. ²⁴In nálan kwě'ñ bá namá urú taan ná in kwă, " Ká âl see éél ! jányígis ná see áy-ii údóná kila âl ká see á-éélba, ²⁵Ísa álmín jágíla ná kwa sonñá arrá kí jarri kéle, namá aréd-sí úpírí, jí in aréd turre ká in gís áminñ délé joró ná asi keer péllét á jaríba. ²⁶Lia aréd namá kómóla ná urú kírfíri láddí. ná kwě-sí irto ná suúr koro kwě namá in ena ná kúul, ná kwa sonñá'ñ ere in aáné" âl way-ii. ²⁷Marran ísa namá kwě-sí dóná tío ná írí jágí, kwě namás wárig jawla. ²⁸Ísa álmán tón díó kárí, kéén majira namá yee-sí dítin nín kíñul, kañ uññ-ii ná kotéñ álán kwa-sí aréda suúr karínél? ²⁹Yé namá in jawí, álbá déllin jámmi álán aréd in kunjo-sí jurrén. ³⁰Namás íla lóo-sí kondie namás kí jalíll'ín díó kándul. ísa walá á kóila-ba ásanñ duó tog dog déén lóo lon, ³¹iláñ ná yé kééná nás kéén majira-sí guupáálítiñ. Namás yeenñ-sí in kwă, "Ñalá'ñ kwě âl dú-ii álán kulíña'ñ dóna poi, namá kawé, abás sogá iis óóná námás sállá een." ³²Marran yeen déén arrá á karíla kaas áre-ii, namá lóo kalí káwe álán déén'ín kíñol. ³³Ki-ii appañ'ñ appâ. idé ísa kí kéén majiran namá Kapar Naháám kéle, íla namá tón karíe ísa namá ñjo namás in kwă, "kañ aáná alá bí baáná déén uññ galda bawa?" ³⁴Namá dírrig kúñul. idíñ yeen dóra kañ ná íla uññ galda kawienñ-ii ki-ii alá bárná-lé sonñá appá-ii. ³⁵Lia álbá ísa dú onjo kí kéén kuréemenñ weyye na aw-sí in kwă, álán déén kíili dorol kíñi, namás in kwă, "Abá lóo íla

kóil álán kwa'η tabu-ii bá áw ná kari-kunjo-ii nan nín kwa nyétt'ín koy-ii.³⁶ Lia isa namás kwě itti-sí dóná tío nás dñen túle nyáná namá déén dóná kwě'η írí jáá namás kéén majira-sí in kwă, ³⁷"Na duó id nás kin dogólá dokkénja dió dig-sí kí kúin kona tífré, bá in nías kaa tífré; na duó id ná-ii kaa tífré bá duó ila-sí títté aila kaa ádden piá." ³⁸Duó id ná dain gáárim áiba, álbá dain-ii, Yáaye namás isa-sí in kwă, "Guupáálí kí duó kagila ná arida urruñ kí kññ kona, namá kaasa idññ ná yé káin kwa-lé áiba. ³⁹Marran isa bás in kwă ála á baasiba, duó tóg ála á keba álán kúkúin kona ari pirje piáálán mat dúin írí údúná jittin risinó. ⁴⁰Duó id ná dain gáárim áiba álbá dain-ii. ⁴¹Ká áiss kí seén see uún see ámin duó id náis koro kí tógólo tog iní kúin kona'η uún idññ ál bí jááso dunjo'η kwa ban, kí seén see déén nisil álán á júnoba. ⁴²Kali janí katíyana'η já-lé, isa namá in kwă, " duó id ná dogólá dokkénja-sí aála kaa see kéeli katíyena-lé jábí, ála-bá akèri álán díto appá asá kábságur kuí-kírsel ná roó kabíya. ⁴³Abá dññ dóná-ii jündi álán kattíyena já bá jandi. ⁴⁴akèr-ii álán jain-lé kí dóná toggin jarí, kí id ásán konja áw jain ná útu jáwi asá á waytelba ⁴⁵Na abái dññ taar jündi álán kattíyena já bá jandi. Akèr-ii álán jain-lé kí taar tog gin jarí, kí idññ ásán taarna áw jain ná útu jáwi asá á waytelba. ⁴⁶Na dog abái dññ núnj gi jündi álán kattíyena já bá jarán. Akèr-ii álán Wúo'η kuri-lé kí núnj tog gin jarí, kí id ásán kúnj áw jain namá útu jáwi asá á waytelba. ⁴⁸walá déén díwlin dog á waytelba. ⁴⁹Duó bi duó bán in lón nii ná goobo ila asá kerra ulie ná káyé. ⁵⁰Kerra tulé-ii marran abá déén ranynin jío, asi keer déén lóo kerra ay-ii nín bawí? áw ná kerra tullé ban dñen tás-lé, ná suñr maale baw.

Chapter 10

¹Jásodunjo namá ilá loo í soor iní ná Juuda'η akuro lé nyáná . ila deema ál jurdon 'in roo ker káin , kwa namá dee lé kásinul kí asi keer . Yé namás yeen guud páálí kí así ker inná ása yé áddi pááliti. ²parisina namá kéle álán yé sí arré nain, namá kinjol , " tullé lé álán duó déén yaá'η kwě sí jundi . Yé namá in jawí, " Músa 'η daalí ai gís kwă? " . ³yeen namá in kawí Músa ál gís tina álán duó déén yaá'η kwě sí jundi namá jundi 'η gār iní ná ádden piá ná jee. ⁵ál kien kilma'η jittin'η kéná náis yé bína sí innálán rimmen piá, " Jásodunjo namás inan kwă. ⁶maran junjo lé Wúo ál dee tog ná yaá dog tewa. ⁷inín uu'η álán dee déén báa ná déén iya'η ton jundi namás kí déén yaákwě kírgi'η nol ná dog káin. ⁸aw namá suur tog káin. ⁹innalan yeen na áw ágeba maran tog. ¹⁰idññ ná ari it nás Wúo loo tog riso duó ákeba ásán kerker piá ¹⁰álba yeen tón káin, kéén majira namá yé sí kinjol in útóna'η kí asi ker. ¹¹yé namás yeen in kwă, " duó bi duó ná déén yaá'ηkwě sí jundi nás yaá ker nyána dñen ton ila álba ajili'η tonj . ¹²ná álbás yaákwě déén duó sí jundi nás duó ker nyáná déén lé bá dog ajilini' ¹³kwa namás kien dogólá dokkenja dee lé kéle ásán yé dolólá sí tabuna paaso, maran Majira namás kwa sí árénje ásán dogólá sí dee lé á kaagulba. ¹⁴maran álba jopodunjo ila táarí sí jagila ál majira kawé nás bat jitti ena nás in kwă , " ál bundi dogólá dokkenja dui lé kaagul , ass bárelba idññ ná Wúo'η kuri'η dogólá dokkenj'η kwa ál in lonja inna dogólá dokkenja . ¹⁵kí see'η see ál dundi náis kwă, " duó bi duó nás Wúo 'η kurin sí in á diréba inna kwě itti ila kurin lé ánkariiba. ¹⁶ila namás dogólá sí koó bawe nás bora patta piá nan sí tabuna emélmélo ¹⁷álbás yé jawla ná dorá tío, namás duó dig kí jarri boyyé nás kí kunjo onjo ná in ino, " goodpáálí tullé, duó aa nín piá ásán Wúo'η jain boyyé ? ¹⁸jopodunjo namás in kwă, ' kaanji náis guupáálí tullé tari jaw?, duó á keba ba dellin Wúo ii . ¹⁹Bí balun sí kaalinta si ; duó ajwaba , ajilini ajaba , duó'η ari á jabuba , duó 'η kí piye á jirsinoba ná dñen iya ná dñen baa bigi jaa ²⁰Duó namá in jawí , " Guupáálí ká in lóta sí asá in íwí ál ká itti ii aana . ²¹Jopodunjo namá jagila nan dog yé sí kónj nás in kwă, " ari dog nás jí sí warí , ál joo ná kññ iótá nyét julú ná kwa it sí jaaní asá warí ge , ásán gubul jaan Wúo 'η kurin lé , namái dog ká kari júlo. ²²duó álba jopodunjo 'η belé sí jlamí namás bát duro ena ,idññ nás lóta saa sonjá kéná ²³Jopodunjo namá majira sí jagila, namás in kwă, " ai duro ii álán kawáj Wúo'η kurin'η dió kari ²⁴Majira sí namás ila belé may ena, Jásodunjo namás kí ass ker in kwă. " Dogólá " ai tar ii álán duó Wúo'η kuri lé kari ! . ²⁵ila saa sunjá hání ásán kamal allímín tiir lé maran ásán duó kawáj Wúo 'η kurin lé kari ²⁶yeen sí bat pirje ena, namás káye ná súrna sí kirsina ná kámína ná kíye sín jópónjo . ²⁷Jopodunjo namá yeen jagilá, nás kwă, " kí daldín'η dorá ál tarr ii maran kí Wúo 'η dorá ál hani . ²⁸Patoro namás in kwă, " jagil kí ál lóta nyét kundi náí jí kulo ²⁹Jásodunjo namás in kwă, " kí see gís kammín duó á keba ná ton jundi wala Bará wala gal Naiw wala gal iya ná Báa wala dog Báhú dúin uu'η ná domon tullé'η uu'η . ³⁰asá dílinja kee kani ná bärna ná iyanja ná Bána ná dogólá ná tanasana in jain , ila jain asá jain luuj kee . ³¹31 maran tabu kwă álán karikwa káin ná karikwa álán tabukwa káin ³²Dóra ál jursalam kawnitienj , jopodunjo namá dñen tabun ilónja. majira ná yee kari kulitienj kí kilmanja'η simmin , ná kila ál yeen sí kari kulitienj namá kalí tío. jopodunjo namá kéén majira sí tuga kelle namás tunja nás belén káin ál duiti ásán yé een . ³³kélsibâm kí jurisalam kanní Duldínkwě sí álánba pagina sí kí daalin guupáálí sí , yeen namás yé kí wayya kende namá jáarasi kanniyá . ³⁴Jáara namá kaddíya nan nín kurgó írí kúníya namá kawé ,maran yé sogá iis'in daió básán jwala ³⁵Yagub kí Yáyé zabdin'in dogólá namá jopodunjo lé kéle yeen namás jásonjo odunjo in aage . " Guupáálí kí kóel álán gís ari jaa ál kí koinj, " ³⁶yé namás in kwă, " kaa ii ná bí bóel álán gís ká áa? ³⁷yeen namás in aagé jini gis kññ galaña léná duó dig dññ dóná sórú lé onjo ná duó dññ goró lé ³⁸maran jopodunjo namá in jawí bí as balunba kaa ii ná bí bóel wala gal déén' in bíllé, bí ila dogolólé koro taga ánbaba , ál ká aii ába ³⁹yeen namás in kaane álán taga kába , jopodunjo namás in kwă, " togóló ál ká kíe koro bí taga ánbaba wala jabin asákíe kabínj bí taga ásin babínba . ⁴⁰maran duó it álán dúin súsú wala dúin goró onjo ba ila kwa gé asá yeen sí kánol. ⁴¹álba kien jarúnja wayyé ila belé kelammie , yeen namá . bat kilmanja puyyá inji yagubín írí kí yáyé . ⁴²Jásodunjo naás yeen nyét tari piá , nás in kwă , " Bí balun sí Jáara kien kwa sí aisi kargitíe, kien sagal kurin írí ai sí kargitíe ⁴³maran duó bi duó abá kóel álán tabu een ba main kien koyyo ii een. ⁴⁴Ná duó kóel álán kéén bärna'η sagal een bá dog kwa nyéttin koyyo ii een. ⁴⁵idññ ná duldínkwě á élba ásán kwa yé sí táarí kawa maran ásán yé kwa sí táarí piá ná déén jain kwa sí iní ⁴⁶álba yeen jarigo kaagul , ná yé jariko sí soor iní kéén majira kí kwa kernja sunjá naman Timíyas'in kwě , Bartimos, kuru ála'η dorá kawí ná saat pii. ⁴⁷álba kelámí ál Jásodunjo nás betel namás jaa ná urru

laddi á jí Jopodũño Daũd 'in kwě aii ás bora patta jaa ká sí. ⁴⁸"kwa kóelli álán kásé ná yé diríg onjo marañ yé bás jaa ná ilá lé sunjá wũrũ laddi in belén Jopodũño Daũd 'in kwě bora sí patta jaa ká sí ⁴⁹Jásodũño namá kera ,nás kwa sí in kwă." tarí sí baá , Majira namás tari kawé nás in aané sagal jawlas ál gís yé tari pii . ⁵⁰Ná déén purgé ímín nás dee lé jawíní ná jopodũño paaago . ⁵¹Jásodũño namá in jáwí . " nás in kwă kaa jóel álán gís aa, kũrũ namás in kwă dúín sagal ál wóel álán loo kagĩl. ⁵²Yé namás in kwă , " ál joo, dñen seejãí aisá jopo . innálán namá loo jagila , namá yeen sí kãri tãbben piá ná dorá keyé

Chapter 11

'ísa-sí Jũrusalam-si tullé kápũl, ísa na kéén majira ná Baspana na Baspane kaagũl Zaitũn'ñ pũgó'ñ kili, ila dió ál Jũrusalam'ñ kili kaaguliñi-ii, ísa namá majira aw-sí tabũ'ñ eré áden piá ²Na in si kwă "Elle tabũ kwan-lé boo, na in nãñ ál bá bari ásanj bá Leel'ñ kwě bũmmónj ná ríginj nás tóorig á kũulba. bás bũló nás íne béla. ³Na abá gi duó ino, "kaññ-ii ná in nãlãn baw.?" bás in bwa ,ál lonj pii kóil na assándinj áisán kãñja ."⁴Majira namá keñje ná kũmmé ná leel'ñ kwě tũsũ'ñ kili rĩsĩnj aá dorá'ñ ere paal'ñ, ila dió alá kãñj ná kuleliñi-ii. ⁵Íde namá kwa dii kãñj ná kéerilin-ii namá kĩñũl, "leel'ñ kwě kañj bũlel? " ⁶Namás ila belé aãnjé asá ísa kwă, kwa namá kundie ná kũlũl nás kãrgie.⁷Nás ísa-lé kéle, namás kien juriña dí déén raál kayé. nás ísa oonjo. ⁸Kwa sonjã namá juriña dora kulpũl,na kernja ná dáari keñjé ná kurũnjã'ñ nyũlmá kéle ná dora kinynyie. ⁹Na kwa dii ná ísa'ñ tabũ'ñ eré kilonje na dii ná déén kãrĩnj eré kilonje ná wũrũ kalde, "Hosanna! Bora pattã-ii duó ál kí Lonj piĩnj kona éla. ¹⁰ásanj Wũo bora pattã piyá dáinj Wũo Daũd'ñ kũrĩnj-sí ál ãndũl! Hosanna Wũo'ñ jawil'ñ irĩnj ere!"¹¹lia álbá ísa Jũrisalam nyãnjã namá ton tiyye-lé nyãña ná tũgãnjã-le nyãña ná ari bi ari-sí tullén diñ jãgĩla. marranj idĩñj ná lóo saa sonjã arra enja, ¹²Namá kí kéén kũrẽmanja weyye na aw Basanas piĩnj. ¹³Ísa ná Bũro'ñ kurũ-sí náálãn piá, elel'ñ álbá kí kéén majira Basanas-sí kundie, Yee-sí namá duur saa sonjã tĩo namá mĩn karra Bũro'ñ kurũ jãgĩla nás nyũlmá rãttin kee, namá nyãña álánj jãgĩl ása kwă kee, marranj walá kwě tog dog ás kenjaba iláinj ná dñen taa á ãnjãba. ¹⁴Íde ísa namás kurũ-sí in kwă, "Bittãnj duó tog dog in kurũ'ñ kwă ásanj á-amĩba." Kéén majira namá ila belé-sí keltãmĩmĩ ál Yé kwă. ¹⁵álbá Jũrusalãm kaagũl, Jásodũño namá Masiĩkĩ lé kãri namá bũló ná kwa kãñj ná Masiĩkĩ'ñ dió kien beenja kawé , namá kilma puiyá enja yé sí, nás jaa nás kwa sí kien sidãb tiĩbin jĩnjĩti kwa ila sí asá sunjonja kuldũunjélinj ná kila ál orrãnjã kulélinj ná lóta kernja Masiĩkĩ'ñ dió beenja kawénj . ¹⁶yé namás kwa sí nyéttĩnj irĩnjĩ álánj Masiĩkĩ lé beenja á kawelba.¹⁷yé namás kwa sí in kwă , " bí ál árden báa domobore lé ál in rimmenj enja dúinj tñj sí ál in kãriyã kũmónjã'ñ tonj kwa nyéttĩnj? maranj bí bá kaamãnj tonj báa. ¹⁸pãgĩnjã'ñ tabũña álbá ila belé keltãmĩmĩ namá dorá kóelinjĩ álánj kie káwé. maranj idĩñj kwa gal déén gũud'ñ jãwĩl sí saa sunjã kóelinjĩ na dog kwa nyét déén gũud lés may kĩnjĩ. ¹⁹álbá dúlél poyy ii yeen namá ila deem sí soor káné kéénjé ²⁰namá kĩñjĩe, subũnj namá kũmmé ná bũro'ñ kurũ ilá ná pũto enja mian kéénj kĩnjálé . ²¹Potor sí namás lónjólé ál ila kuru ii ál jopodũño báas piá ²²jopodũño in jáwĩ yeen sí, aw nás seejãí báanj Wũo lé. ²³Kí see gís kãmĩnj, bás seejãkwanj in pũgó sí in kwă ál dñen suur jábu ná roó jábĩ, ná yé déén kilma gĩla ás piyãba bá sijn ila enja ál yé kwă. ²⁴in gís kãmĩnj, ari bi ari ná jumonja lé joinj ná see jéyá ál dñĩnj álbã dñĩnj enja. ²⁵main abá yonjo nás jumel álbãs duó bi duó sí jáso, ása kie ari taas lé bainj , álánj gís Wũo jí dog kien nyéttĩnj pãso. ²⁶abãs jí kwa- sí ás jásobã Báa ál jawil kee jí -sí dog kĩñj ai sijn pãsobã ²⁷álbã jũrusalãm kãñjĩe,Jásodũña namá kénjã ná Masiĩkĩ 'ñ dió ilonja pagĩnja ná daalí 'ñ gũudpãálinjã ná wũonja masiĩkĩ'ñ namá dee-lé kéle. ²⁸yeenj namás yé-sí in aanjé," kí kaa kurĩnjĩ ná jí kie in táarĩnja jawe, kiyé -ii ná in kurĩnj iní?"²⁹Jásodũño namás in kwă, " ál bundi-ii ná kã bĩnja -sí jĩño tog biir ino, buwagis , namá gís kwă kí kainj kurĩnjĩ ál kã kie in táarĩnja kawé. ³⁰Yáaye'ñ jabin Wũo léla kénjã wala kwa-lé? báwĩ kã -sí. ³¹Yeen sũru kĩrsĩnjol, ná in aanjé , abãs in kwă ál Wũo-lé kénjã álánj báis in kwă ná kaanj ás bĩnãba. ³²Ná bás in kwă ál kwa-lé kénjã, kí nanj kalikawa bãrĩnj kwa kaldiya, idĩñj kwa nyét in see kéli ál Yáaye ál domonjũño . ³³Namá in kawĩya, kí ása kãlunjba , Jásodũño dog namás in kwă," kã dog álánj ais wabã kí kainj kurĩnjĩ ál kã kie kin táarĩnja kawé.

Chapter 12

¹ínaba'ñ dáarĩnj mitĩl: ísa namás mitĩl taan, asi díig duó namá ínaba rogo, namás tirje piá ná tereere mereere kollĩnjĩ, namá dúlól appã kurto alá ínaba dée-lé kãwĩfĩli, na dog jaãno'ñ dakki tũmo, namás káarintã kwă'ñ tangĩt kwă kernja tãngitenj káwe, Yé namá mãsĩnja'ñ nyanjã. ²álbã gedde'ñ tin paago, namá déén táarĩ dũño díg-sí ádden piá álánj kéénj dúlénjã'ñ lóóle ínaba bãw. ³Dáarĩ'ñ tangĩt kwă namá kĩrbie ná kaldie ná puttó ádden káwe.⁴Dáarĩ dũño namá táarĩ dũño keer áddenpiã, dáarĩ'ñ tangĩt kwă nanj dog tubũ kaldie na sonjã kãnyũnjũl. ⁵Dáarĩ dũño nanj asi keer táatĩ dũño ádden piã, namá kãwnjĩ. namá táarĩ kwă ádden pi-ii táarĩ dũño bára'ñ kãrĩ'ñ,yeen namábã kalde na dii-sí ná kirewe.⁶Dáarĩ dũño namás kwě kee tog ila déllin asá yé saa sonjã kóil. Lia namá déén ila-sí dáarĩ'ñ tangĩt kwă-le ádden piã, idĩñj na yé déén tabũ'ñ in jáwritĩenj-i álánj mati bagĩ káwa. ⁷Marranj yeen namás suũrñã-sí in aanjé, soog díig in ínaba'ñ dáarĩ-sí álánjã yé tĩi ál kaw náis mirod kĩnja sayĩ. ⁸In nãlãn namás dáarĩ dũño'ñ kwě-sí kĩrbie nás kãwnjĩ, namás déén kũul-sí kábé nás ínaba'ñ paál kãmĩnjĩe. ⁹Bĩnja ay-ii gís lónj dáarĩ dũño álánj kaa piyã? Yé bá'ñ éla ná kila tangĩt kwă-sí puu. Namá ínaba'ñ dáarĩ kwa kernja-sí iní. ¹⁰Na bí ása tullén diñ kwě'ñ balunj, Wũo'ñ domborenja toya in belénjã? Díto ila alá alá jutãmó dũño irĩnjĩ, naa námãnj yé-ii ná díto'ñ dórgĩ enja ¹¹In ari ni-ii ná lonpii piã na yé kéénj kũñj-les dom lónjĩti. ¹²Tabũña namás tullén diñ kfwé ál ísa dñen'ñ nj-ii ná risĩnj. Namá kóili álánj kéya. Marranj idĩñj ná kwa sonjã-sí kalĩ kawĩnj-ii. Namá kundie ná keñjé. ¹³Dĩginĩe'ñ jaa: Namá Páásĩnjã na Hiródĩnjã dii ísa-lé ádden káwe álánj kí kéénj wũña keeyal, ¹⁴Namá dúlél kéle nás in aanjé, " Gũudpãáli kĩása kalunj jí ál lème janj, ál kwa nyét-sí arrã bagĩ jaw ná in kerker ás jawba ál yé ani-ii nanj wũñ seenja jĩrsĩnj ál Wũo kwă álánj kwa in nãlãn kawé. áisa juwa ába kuri Gaysãr-sí dĩginĩenja kawritĩsãnj wala á sijn kawritĩba" ¹⁵Ísa namás

iwō yeen āl kila kwa gé āl dū kúndiŋa, Namás in kwă, " Kaāŋ uúŋŋi-ii alá bóil álán búgo? áisa dinār búlŋi .¹⁶ Namás dinār kééle namá iŋo, "In kiŋŋ-sijaluŋ-ii na kin kiŋŋ-sikona gé déén írí" Namá in kawie ása ába kuri Gaiysār'ín ge. ¹⁷ Namás in kwă ába kuri Gaisāsr-sí āl ari id baní āl déén-ii na Wúo-sí āl ari id baní āl déén-ii. ¹⁸ Kwa-sí namás ísa'ŋ ʘ pirje eŋa: Sadúsa-sí ná sállá jeen'ín kŋŋŋ Saduúsana see á kééliba ása kwa sállá kindéliná abá kúsiŋi, ¹⁹ Namá dīi ísa-lé kéle namás in aāné Gʘʘdpáálí, Músa āl in kwă abás duó duónyá nyáná ná way-ii na dogólá ájundíba ila birmít-sí álán bás déén kóná jee na dogólá álán bás déén bára'ŋ gé āl way-ii, ²⁰ āl asi díg kwa suur'ín bārŋa oson na ʘw káŋŋ, waar kʘŋo namá duónyá nyáná namá way-ii na kwě tog dog ás kénaba.

²² ʘla ʘʘ namás kila bārŋa oos na ʘw-sí nyétin in nálan eŋa. ²³ Na abás kwa sállá kindeli in duó yáa kiŋŋŋi-ii? asá suúr'ín bārŋa oos na ʘw nyé kééné. ²⁴ Ísa namá in jáwí, "Dien belé kw nyétin āl korroŋ-ii, bí ása á baluŋba, Wúo'ŋ domboreŋa toyya kaa gís pulŋítíya? Na dog ás baluŋba Wúo'ŋ kurro'ŋ ere ari tóg dog ása á-baluŋba ²⁵ Kwa abá sállá kiŋi yáana ása á kanniyába, álánbá in kiŋi-ii ni-ii ná melega jaawíl. ²⁶ Bí ása baluŋ āl kwa káŋŋ nás sállá kiŋi, bí āl Músa'ŋ dombore-lé árdenbá, āl ila búš sŋŋ risín asá suŋá, ila aldí alá in kwă, 'Ká āl ila Wúo aŋ alá Biráim na Isá na Yagúb gís kumé '? Yé waytóólá'ŋ Wúo ála áiba āl sállána'ŋ-ii. Bí Sadúsa dien belé āl nyétin korroŋ-ii. ²⁸ Káálintá'ŋ appá kʘŋo Músa'ŋ dááliná'ŋ dǎó namá díŋ éa ila dio alá ísa kéná ná kí Saadúsa'ŋ galdá paenŋ-ii. ālbá jágíla ná ísa jáwí tullé jáwí. Namá iŋo káálintá'ŋ appá kʘŋo áy-ii kʘŋo-ii? ²⁹ Ísa namá in jáwí, "Káálintá'ŋ appá kʘŋo āl in beén Israíl kwă, 'Bí ása bá lon pii tog déllin bain. ³⁰ Bí álán yee kí kien kilmaŋa na kí kien kuo na kí kien tabuŋa na kí kien surŋa sonŋá boiní. ³¹ Na dááliná'ŋ appá ʘw kʘŋo āl in belén, āl jírán-sí dog in jóil ni-ii ná āl dŋŋ suur-sí jóil, 'Dááliná'ŋ ála á-keba ná kin ʘw-lé soná appá-ii. ³² ʘla duó alá Músa'ŋ dááliná'ŋ gʘʘdpáálí le-ii namá in jáwí, "Gʘʘdpáálí dŋŋ belé āl se-ii! alá jámin Wúo ālbá tog bírr-ii ná keer á keba āl se-ii álán ³³ Wúo-sí kí kien kilmaŋa na kuo na tabuŋa na kurro boiní, Na álán dog kwa kerná-sí dog in bóil nii ná alá kien suúrŋá-sí bóil, kin káálintá'ŋ gubbuŋa na janíná-le karra āl soná tullé ge kila āl kí kerrég karínél. ³⁴ Ísa almín jágíla ná ila duó'ŋ jáwí riyá kééná, namás in kwă, "Jí Wúoŋ kuriŋ-lé karra alá janba. "Liya kwa-sí namá kurro jŋŋe álán jŋŋoŋa kerná kŋŋŋol. ³⁵ Jáaso-duŋ na Daúd: ila dio āl ísa ton tiyyá'ŋ díó kéén nás kwa-sí risíná, namás in kwă, " Músa'ŋ dááliná'ŋ gʘʘdpáálí indálan ay-ii káminā āl Jáaso duŋo ába kuri Daúd'ín órrén kwa lé-ii āl undul. ³⁶ Kuo tiyyána ása Daúd-sí tabu'ŋ póye, álán in kwă, " Wúo lon pii, ása dúŋŋ lonpii-sí in kwă álán dúŋŋ soór'ŋ eré jŋŋŋ Nama nŋŋ kŋŋ gārima-sí kŋŋ tarŋa'ŋ dū aa. ³⁷ Abá ába kuri Daúd dg Jáaso duŋo-sí lon pii tarŋŋ, Jáaso duŋo déén kwě ay-ii sŋŋ-ii kwa sonŋá kila āl íde káŋŋ ná káwŋŋ-ii nás kelkaame, Namá ísa'ŋ írí kilmaŋa bát simmó iŋi āl kee ná risín. ³⁸ Ísa Músa'ŋ dááliná'ŋ gʘʘdpáálí-sí lóómen piá: ila dio āl ísa kéná ná risíná, ná in, "kwă ásán Músa'ŋ dááliná'ŋ gʘʘdpáálí-sí duon baw, āl kóili álán wéelená'ŋ tawraŋa-lé kí juriŋa kurráŋŋ kilonje, ³⁹ Na álán oroná-lé dóná kanniyá, Na Yaúda'ŋ daaraŋa-lé ālbá kutŋŋ tabu kwă-sí kóili. ⁴⁰ Na súbuŋa'ŋ lóó-le gal bá kutŋŋ bára'ŋ túlé kwă-sí kóili, na kwa sís juma kurráŋŋ kawé, nás in káwíitíyá āl yeen tagiŋa-gé. namá kien abarmíta-sí tabuŋa kaame nás kien tonja kábiya, yeen-sí álán kwa nyét-le soná nyálniyen káwa. ⁴¹ Birmitt'ín janí : ísa bá ton tiyyá'ŋ díó kéná ná janíná'ŋ sandúg'ín kili áwŋŋi ná lau āl kwa kien janíná kabítien-ii namá jágíla ná kwa kawájja sonŋŋŋ ere sŋŋŋŋŋ sonŋá kinítíyá. ⁴² Kari'ŋ eré namá birmít pagiri ela ná minimíniŋa dollé ʘw jíní kila āl Taarípa'ŋ sabba indeli. ⁴³ Ísa namás kéén majira-sí in kwă, " ásán dorol káwa namás in kwă ká áisa kí see'ŋ see uúŋ see ámin in birmít pagiri āl kwa nyét-le soná jábí. ⁴⁴ Kwa bi kwa kerná bá ari id kabíe alá yeen á kóiliba kien málá'ŋ díó, yé saa soná pagiri-ii marran lótá nyét jáá asá kééná na naa walá taarípa tog dog ásaíba álán déén írí amí."

Chapter 13

¹ ālbá Jásoduŋo masíki -sí soor íní, kéén namás in aāné. " Gʘʘdpáálí jagíl kin aa ton'ín jamaílí -ii . ² yé nmá in jáwí , in ton jamaíl-sí bagíla?, díton tog bíir án saíba bára 'ŋ írí nan áŋpoyába. ³ ālba yé dūu oonŋ olípána pŋŋŋ āl tonŋeyya'ŋ sabbān ere eŋa, Potoro kí yagúb naman Andaráu , namá jŋŋŋ dig kŋŋŋol ⁴ nás in aāné júwa gís in lóótá náinŋŋ iŋŋŋ? ná ká osóma nŋŋ lónŋŋl āl gís in paálíti ?⁵ Jásoduŋo namás jaa nás in belén , āl puttó barín álán duó kerná jurúb ájábíba. ⁶ kwa sunŋá nŋŋ kélel namás in aagé āl kána yé namá kwa sunŋá sí kŋllu ná jurúb kábiya 'Bí álán deerná sunŋá kélbām ná dere'ŋ kojója maran ila ʘw ná puttó ai tŋyaba; lotá sunŋá nŋŋ iŋŋi , maran ila tin yé aiba. ⁸ Barúŋa 'ŋ taas lé nŋŋ deere pói nan nŋŋ Abúkúrí 'ŋ taas lé deere pói nan nŋŋ sʘʘʘ'ŋ júrŋŋŋŋŋ loonŋ sunŋá pói nan nŋŋ duuru barúŋa sunŋá lé pói ná kin nyét bá tanaŋasaŋa 'ŋ déén juŋŋŋ gí⁹ Maran putto barín, yeen bíŋa sí baísín kien Sagal lé káriya namái káldíya. bí álán Sagala'ŋ tabuŋ nan dog abu'ŋ kwa kerná asá kí Sagalan kelí dien tabuŋ nŋŋ barín dúŋŋ ʘʘŋ ásán dúŋŋ domon bírsínŋ. ¹⁰ maran wúoŋ belétúllé main álán kwa lé nyétín paago dínen díó¹¹ abaí ii yeen bíŋa sí náis dáálíma káríyíe, ískén ábéba kasín buwa, ila tin lé arŋt álán buwa baín kaniya; bí álabá álán bírsínŋ maran āl wúo'ŋ kuo teeyan gé āl ila tin nŋŋ risínŋŋol. ¹² Duo ásán déén Bará sí ásí álán káwe ná Baá ásán déén kwě dog ásí álán káwe, na Dogólá dog sŋŋ kien Báana sí sŋŋ kásiya álán káwe. ¹³ Bíŋa kwa nyét gín bas kawé kúŋŋ kona'ŋ ʘʘŋ maran bora patta ila duó sí āl kúŋŋ kona'ŋ ʘʘŋ kwa bas kawé na rímo ásán ba kopón¹⁴ abá ari burubá bábíla ná idé kírel ná in áluba álán idé kírel bí āl ardden āl ʘw ná déén berén) ' judíyé bain bá bákkíe ná púgóná lé boo. ¹⁵ ná abá kien tonja'ŋ sibíta lé baan abʘʘŋŋŋŋba álán paíta barí álán ari díg babún . ¹⁶ na dog ába gal rŋyta abow ŋíba álán kien juriŋa babún¹⁷ álán tin tekké kuonŋ nyáná kolŋá lé ná nyáná asá dogólá borá káŋŋ. ¹⁸ wúo sís búm álán in ʘʘ ki díli'ŋ duál ákéba. ¹⁹ Ná in tin nan jŋtí kwan āl déén díó taáb sunŋá kee, mín āl wúo déén dāne sí tewa, na in ʘʘ jŋt binit tŋn áŋéba. ²⁰ maran abá wúo déén tin sí buté ájáwíba, Duó áŋkéba ásán jopónŋŋ, maran in kwan ʘʘŋ āl yé jáŋŋŋ, namá ye-ii ná yé tin sí búdde jáwí. ²¹ Abás duó in kwă āl jagíl in āl jásoduŋo gí, gal āl jagíl in āl yé-ii saa ájéba. ²² álán jásokwa ná domonkwa piyékwa káŋŋála ná osóma na píŋŋŋa kawé ásán kwa sí piyé kawé, nás tabu kare abás kurro káŋŋ

álán wúo'ŋ kwa kila sí tabuŋa kámmíe ál yé janó. ²³maran̄ ál puttó barín̄ ál ye-ii náis ká bín̄a in lóta nyét kwa ása kin̄a ná jín̄fba ²⁴Kila sogá jítin̄a'ŋ dió, Dulé álánbá díkkó en̄e, ná Dual ásán̄ herra ákeba ²⁵Ná úrin̄a káwíl álán̄ bunnyél, ná kawíl̄i'ŋ kurro dog álán̄ irtínolál . ²⁶liya kwa namá Wúo'ŋ kwé sí kágila ná bun̄jél kútún̄ dió kí kurro ná kéén̄ galaŋa. ²⁷Ná yé álán̄ kéén̄ méléŋa sabbaŋa oon̄ol lé álán̄ kéén̄ kwa kila sí dorol piá ál yé janó diné nyét arín̄alé naman̄ kawíl̄in̄ ²⁸ása buró'ŋ kurú lé guud b́wí abá kéén̄ kélgé kálma kiwon̄a ráwúl abás bálún̄ ása loo un̄án̄ dakkí piá. ²⁹Ná abá in lotá tun̄é bás b́wí ása kéén̄ tin̄ dakkí piá , ná yé bá oré kee ³⁰Ká- ii as kí saa kámín̄ in tin' in̄ porréŋa álán̄ nyét ákusál ba ná mán̄in̄ kin̄ lóta nyét in̄i. ³¹maran̄ kawíl̄in̄ kí suuru álán̄ pán̄in̄ in̄i maran̄ dúin̄ belé álán̄ba sai. ³²maran̄ ilá tin- sí duó ákeba nás lon̄ wal mélége káwíl̄in̄ wala kwé bás dílin̄ Báa lon̄ ³³Bun̄i ná balin̄ id̄in̄ ná duó ákeba nás ila tin lon̄. ³⁴In bá lón̄ niná ál Kuri déén̄ tón̄ kurel nás déén̄ tón̄ lóta kéén̄ koyá sí júndi nás duó bi duó déén̄ táári in̄i ná nun̄idun̄o sí nurgú sun̄ŋá in̄i álán̄ líŋi ³⁵id̄in̄ ná bí ásbalon̄bá tón̄ sit naná wán̄jít kí subu nan̄ wán̄a, wala kí luul lan̄ wán̄a, wala kí sure'ŋ ál zangá kóm. ³⁶Abá yé wán̄a ájundiba álán̄ buló ná jí ján̄ ná jín̄i. ³⁷In ál gís bín̄a ámin̄ bá yá-ii nás kwa sí nyétin̄ kámín̄ álán̄ kákun̄ilba

Chapter 14

¹Káwe álán̄ ísa-sí kawe: Asábás sogá ɔw sáye asá Yahúda d̄en̄ írí jándo'ŋ súbu na buúsá asá tirmá á káin̄ba'ŋ súbu kawe, págin̄a appán̄a na Músa'ŋ daál̄in̄ guudpáálín̄a káŋ ná ́cón̄á kí búdu kawe, álán̄ ísa-sí kéya ná kawe. ²ál in kámín̄i kí súba'ŋ sog álán̄ á kaweba barán̄ nín̄ kwa kalbata káwa. ³isa sí Basana murrén̄a kulíe, álbá ísa Basana kén̄á Simon'ŋ tón̄ ná nun̄ aama, asá asi díg kewa kéén̄á, álbá yáa kí doré tárrá'ŋ éla nás murrin̄ murré tág díg kéén̄á. Namá puyi nás ísa-sí tabu'ŋ lúí. ⁴In uu namá sóolá dí- sí kilman̄a puyyá piyá. Nás kayé ná dal̄imin̄ kawe "kaán̄ uuŋ-ii nás murrin̄-sí hô jittin̄ pii? ⁵In murrin̄-sí álán̄-sikí dinára iis-lé son̄á kula, Nán̄ kéén̄ Minimín̄in̄a kwa kaḍ-sí aní ál m̄ien̄a gé. ⁶Namás kayé ná yáa-sí lóómen̄ kawe: Marran̄ ísa namás in kwá, "ál dítin̄ bundí. kaán̄ uuŋ-ii nás yáa-sí lóó makké baw? Yé áisa ka-sí uu tullé díg piá. ⁷ásán̄ kerrég kwa ereŋa ban̄ d̄en̄ tés-lé, na tin bitin̄ ná bóil básín̄ bányinti, Marran̄ ká ḱbin̄a kerrég iné álán̄ á káin̄ba. ⁸Yé ál ́dón̄á nyét piá déén̄ eré ál yé taga pii-ii, Ná-ii murrin̄ suür jín̄i álán̄ jurr̄ile aasil piá. ⁹Ká áisa kí seén̄ see uuŋsee ámin̄ lóóbi lóóle nás duld̄i'ŋ dió nás belé tullé-sí kúl̄n̄it̄iyá, kwa-sí álán̄ bá tabu'ŋ ́ndul belé tullé ál yé piá. ¹⁰Yeen gal ila duó'ŋ yáa uu-sí namás kwa kern̄a-sí aán̄al: Júdias Iskirót, na págin̄a appán̄a Júdiya Iskirót kur̄men̄a weyye na ɔw-lé kén̄á, namá págin̄a appán̄a-lé nyán̄á ásán̄ ísa-sí boot aara'ŋ dú kéllo ¹¹Namá in uu'ŋ írí kilman̄a simmó in̄i, Namás in aán̄é álán̄ sōŋgon̄a d̄in̄a ka níya ́ide Júdis namás já ná koran̄a kóil ásán̄ ísa-sí boot aara'ŋ dú kéllo ¹²isa kí kéén̄ majira káŋ ná írí jándo'ŋ súba kawen̄-ii: Boósá asá tirmá á káin̄ba'ŋ soog díg kun̄o kén̄a, ná Yáúda írí jándo'ŋ kolén̄a káwe daáben̄ káwe, ísa'ŋ majira namá ḱn̄ul, Jí jóil álán̄ aál koo náis írí jándo'ŋ nun̄-sí k̄ela náis Jí-sí aasil kaa? ¹³isa namás kéén̄ majira ɔw sí in kwá, "Deém boo nás kí ila duó báiti ál járgis koro'ŋ b́w. ná kari búlo. ¹⁴Na abá yé tón̄ káí ása bá ton̄'ŋ sid-sí in buwa daín̄ guudpaalí, "ál kóil ásán̄ lon̄ abás rige díg bain̄ álán̄ yé kí kéén̄ majiran̄ írí jándo'ŋ súbu'ŋ nun̄ ́ide dió kámmíá?" ¹⁵Ton̄'ŋ sid áisán̄ rige appá írí kun̄o-lé keeré ál lúúpín̄ ná aasili. Námaís éde nun̄'ŋ oro bá. ¹⁶Kila majira ɔw namá deém kéén̄e. Ná kila ótá-sí in nálan̄ kummé álbás ísa kwá, namá írí jándo'ŋ súbu'ŋ nun̄ ́ide káwe. ¹⁷álbá lóo arra en̄a, ísa namá kí kéén̄ kur̄men̄a weye na ɔw kéle ná kaḡu. ¹⁸ila dío ál káŋ ná jam'ŋ sidáb-lé káwín̄i, ísa namá in kwá, "Ká áisa kí seén̄ see uuŋ see áamin̄, d̄en̄ dió díg ál kien̄ káin̄ ná nun̄ kaam áisán̄ kaa boot aara'ŋ dú kéllo. ¹⁹Ila belé namá kéén̄ mjira-sí kilmá son̄dorog piá, namás kayé tog tog nás ísa-sí in kámín̄a Jí mán̄ ka-sí áre áis jan̄ba?" ²⁰Yé namá in jáwí, "ál kin̄ kwa weyye na ɔw'ŋ dió díg gi, ál in pangá'ŋ dió dón̄á jábíti ná kie nun̄ kaam. ²¹Duld̄i'ŋ kwé álán̄ wayi niná ál Wúo'ŋ domboren̄a toya'ŋ dió rímmen̄ en̄a, marran̄ ila duó ál dúyi áisán̄ kaa boot aara'ŋ dú kéllo! kasán̄ rassíe appá poi kasán̄ uu jitti díg een̄ ná marran̄ akér kéén̄á ná marran̄ á kaḡin̄iba. ²²Lon̄piín̄ luul'ŋ namíe, nun̄'ŋ jam'ŋ juó-le ísa namá buús díg bawa namás bora pattá piá, liya namá dúyi namá kéén̄ majira-sí in̄i namás in kwá, "in sí ál babún̄ dúin̄ suür-ii ²³isa namás kira kí tógoló írí jágí nás Wúo-sí bora pattá piá namás kéén̄ majira-sí in̄i yeen̄ namá kwa nyét kábí. ²⁴Liya namá kwá kin̄ álsi dúin̄ sarta'ŋ kewa gé ál kwa son̄ŋá'ŋ uuŋ búnyin̄i. ²⁵Ká áisa kí see'ŋ see uu'ŋ see ámin̄ m̄iin̄ iné ná tabu'ŋ naa kira péllét álán̄ á ababa naman̄ nín̄ Wúo'ŋ kuri'ŋ dió kira kiwwón̄a aba. ²⁶Namás láílá káwe, Liya namá paál kurul ná zait̄una'ŋ púgo keén̄é. ²⁷isa súren̄ si piyá ál Patoro dúiti álán̄ yee-sí irín̄i, ísa namás kéén̄ majira-sí in kwá, "Kwa nyét áilán̄ bundi kwa nyét áilán̄ bundi niná ál Wúo'ŋ domboren̄a toya'ŋ dió rímmen̄ en̄a, álán̄ won̄-sí aldó namá ́rin̄á perra in̄i. ²⁸marran̄ liya abás sállá en̄a, Jal̄il-lé álán̄ d̄en̄ tabu'ŋ waar aagó, ²⁹Paatoro namá risin̄o, "annan̄ gí kwa nyét kundíe ká áilán̄ á undíba. ³⁰isa namá in jáwí, "Ká áisa uu'ŋ see ámin̄ kí in luul'ŋ túlé ná zonga asin̄a ɔw á kómólaba álán̄ asin̄a iis juwa áisá jalun̄ba. ³¹Paatoro namás kí kurrá in kwá, "annan̄ in lón̄ álán̄ kígí arrá kúsún̄ péllét álán̄ á waaba áisá alun̄ba, "kern̄a nyét namá inná lan̄ aán̄é. ³²isa'ŋ j̄am̄ Jasiman̄ dió: ísa namá kí kéén̄ majira lóo díg lekeén̄é ná Jasiman̄ karíya, namá in kwá, "ál iné bōŋ ́adid̄in̄ ál ká ūme.l. ³³isa namá patoro na Yágúba na Yáaye-sí ráán̄a ná kien̄ arrá keén̄e namás jáá ná k̄ali tiél ná kurro jún̄it̄iyá. ³⁴Namás in kwá, "áila kurro jún̄e naman̄ gís lóo in lón̄ áilán̄ kuo korol, iné bōŋ ná ḱbin̄a arrá kaḡin̄. ³⁵Namá itt̄irig tabu'ŋ nyán̄a namás kurgo'ŋ oon̄o ná j̄mo,ásán̄ kila m̄ínen̄a'ŋ tin yee túga betó. ³⁶Namá in kwá, "Wúo abáis Jí-sí ́ari bi ́ari háini in tógoló dúí-lé ál jabún̄ ́ari id̄ já ál Jí jóil. ná ila áiba ál ká óil. ³⁷Namá kéén̄ majira-lé píñi namá búlón̄ ná káin̄ ná kun̄ie, ísa namás Patoro, Simon-sí in kwá "Bí bun̄ilá? kí tin tog dog á sín̄ bal̄in̄olabá? ³⁸ál bal̄in̄ na búmelsi álán̄ á gi karreba. kuo kóili áisán̄ nyiín̄iya marran̄ áila suür nyokké-ii. ³⁹isa namá asi keer píñi ná inná lan̄ j̄mo niná ál waar j̄mo. ⁴⁰Marran̄ álmín̄ kéén̄ majira-lé wáŋŋa, namá búló ná kun̄ie asi keer, déllin̄ iláin̄ ná kot̄ein̄a álán̄ kún̄j káwliya.namás á káŋj̄in̄iba kaa sín̄ aán̄al. ⁴¹álbá ísa asin̄a iis-lé kéén̄ majira-lé píñi, Namá in kwá" Bí baŋ sa ná umel bawíti na bun̄i? ál son̄ŋá-ii ! tin paago álán̄ Duld̄i'ŋ kwé-sí katt̄en̄a kwá'ŋ dón̄a kaye. ⁴²ása bawla ná koo; duó áisán̄ boot aara'ŋ dú kéllo ál nán̄ nas kie kan̄. ⁴³isa-sí kéyé: in nálan̄ asá ísa káŋná ná risín̄á, namá Júdias éla alá kéén̄

kurêmenja weyye na aw-lé aáña, namás kwa sonjá jólólé nás saara na dulgoña kain, na págiña appáña na Músa'n gũdpáálíná, na diin'in túbóná ádden káwe. ⁴⁴Íde lasúus namás yeeña-sí ósoma dñi paalí, duó abás ká uto ámi álbá yé-ii, álbá báyi nás íríná'n dñi baw naman nñi baago." ⁴⁵Namá isa-lé wárig nyaña namás tarípiyá "Gũdpáálí," liya namás uto amí. ⁴⁶Kwa namá isa-sí kumé ná kéyé. ⁴⁷Kila kwa'n dió íde ál kéerilíní díg namá saar rááná ná pági'n táári dño díg-sí dílo béta. ⁴⁸Ísa namás in kwá, "kayé ná kí saara na dulgoña béla, álán Kaa báyi niná ál Ká gáárim an. ⁴⁹Ná kérrég kíbiña'n kan ton tiyyá'n dió nás kwa-sí gũd ááwlíti, na áibéelba. Marran ari id ná Wúo'n domboreña toya kwá-le kee bá áw ná eenj." ⁵⁰Liya kurêmenja nyét namá kaimíe ná kundíe. ⁵¹Lúréduño namás déllin harír'in juri suúr ke, namá isa-sí díbe póítienj. Kila kwa ál kéle álán isa-sí kéyal, ⁵²Namá kólini álán yee-sí dog kéyal namás juri killul namá pogo kundíe ná sakkíya ná déén Harír'in juri júndí. ⁵³Yáúda'n sagal'in kwa isa-sí kíñul isa-sí namás pági appú-lé keéne, namá págiña appáña na diin'in túbóná n Músa'n dáálí'n gũdpáálíná nyéttin kéle. ⁵⁴Paatoro namá karra kari lúítienj-ii, naman pági appá'n matar'in kili dákkin paago, namá utú'n kili dákkin oonjo Wúoña'n kili álán tokké eenj. ⁵⁵Págiña appáña na Yáúda'n sagal'in kwa namá kee káwe, ásan duó kúmma ná isaa-sí jani kuí jábí álán kawe marran walá duó tog dog ás kumméba. ⁵⁶kwa sonjá isa'n írí pié káwe marran kíen piéná ál káwe walá arrá ás inba. ⁵⁷Liya namás kwa dñi wárig kawlená déén írí piéná kawe na in áñé, ⁵⁸"Kil kámi ná in beléná , 'alán in tin tiyyá-sí aw ál duó piyá, námá sooga iis'in dió keer utúmó ál duó áiba ná tũm." ⁵⁹Marran in belé-le dog walá kíen beléná arrá ás inba. ⁶⁰Liya pági appú namá díen tabu'n keera ná isa-sí ino, "ájannibá álán jawí kin beléná aóla jii írí kabítíyá. ⁶¹Marran isa bá dírrígin oonon ná uu á belénába. Pági appú namá asi keer ino Jí jáásodũño lá jan, Wúo'n kwé asá bora pattá káwe? ⁶²Ísa namáin kwá, "Ee, ál ká an na bí álán bagíl Duldí'n kwé ál Wúo appá'n dóná súru'n ere áw ná kí jaawila'n kútunja'n úndul. ⁶³Pági appú namá kéén juriña nyéera asá suúr kééná, Namá in kwá, "kaán uñi-ii ná naa kúnj kwá kin-lé sonjá bóil? ⁶⁴kelbámi ál Wúo-sí nanyín wala biña ay-ii gís lóón namá kwa nyét in kaasini ál wáyinji-ii. ⁶⁵Kwa dñi namás kayé ná kurgo kinítíyá na kúnj kirgul na kí koña'n daldúma díb kanníyá, na in si kámiña áisa juwa kii náí taan. ⁶⁶Liya namá wuona-sí dóna kayé ná pulá káwíe: Paatoro in kwá isa-sí ása á lonba, ila dío ál Paatoro ton duu kwan'in matuar'in kéná ná áwinj namá Pági appú kuno'n kwé niw táári dño éla nás déén kili betel. ⁶⁷Álbá Paatoro-sí jágíla ná tukké indel namá tullé dákkin diñ jágíla namás in kwá, "Jí dog ál kí ila isa Nazaruat-dño baáná , " ⁶⁸namá íriní namá in kwá, "ása á alunba." walá déén arrá ála á arínélba jí kaánji-ii ná jirsín." namá ton'in túsú-le nyaná namá zonga kómóla. ⁶⁹Kwé niw táári dño namá Patoro-sí asi keer jágíla namás kila kwa-sí ál íde kéerilíní in kwá, "In duó ál isa'n kwa-léi!" Paatoro namá úriní namá in jawí ká isa'n kwa-lé álaanba. ⁷⁰Álbá ni niin kũul kila kwa ál Paatoro'n kili kéerilíní namás Paatoro-sí in aáné kiálbá kíen ban jí álbá jalíl dño jan." ⁷¹In tin-lé namás jáá ná náálen pi-ii nás Wúo-sí jábítí ká walá ila duó-sí dog ása alunba ál bí déén'in bírsín. ⁷²In dálan zonga namá dog asi keer kómóla liya Patoro-sí namá ila belé tabu'n éla asá isa in kwá, "adid ná zonga asina aw á kómólaba jí álán asina iis in juwa ka-sí áisa á jalunba , " Liya Paatoro namás jáá ná koom.

Chapter 15

¹Pilát ná isa-sí jánsá já: Elel'in kí subu'n dildil, págiña appáña na diin'in túbóná na Músa'n dáálín gũdpáálíná namá Yáúda'n sagal'in kwa nyéttin kísinjúl ná kaasini. Namá is-sí dóllin kírsol nás kárgíe nás Pilát-lé keéne. ²Pilát namá isa-sí iino, "Jí Yáúda'n la ába kuri jan?" isa namá in jawí " Ee," ³díen ába kuri an innálan abá jí jáámin, págiña appáña namá isa'n írí dílmanja sonjá káwe. ⁴Pilát namá dog asi keer píni ná ino, "ájanni bá álán kíen jínjoña-sí jawi? kil já janíña ay-ii gí írí kinítíyá. ⁵Marran isa walá á jawíba, Pilát namás pírinj piyá. ⁶Ísa-sí kí wai si kándé: írí jándó'n sogá-lé, Pilát ná kééná túmná bá jani dño tog júndienj-ii, ila ál kwa sonjá aáné álán karúul, ⁷ila dío namá túmná jani dño díg kééná ná Barabbas karíni ná kí wéyyé kwá'n arrá túmná kayé wayín jani'n uñj kila sogá-lé asá yeen wéyyé kagíe. ⁸Kwa sonjá namá dorol kinj namá Pilát-lé kééné ná kíñul álán túmná'n jani dño díg andi júndí niná ál áddí júndí. ⁹Pilát namá ino bí bóilgíla álán Yáúda'n ába kuri-sí anjgi undí, ¹⁰"Pilát ása lóóná págiña appán isa-sí íde ása iláin uñj kéle nás yeen kwas kilmanja pukká kain. ¹¹Págiña appáña gal namá kila kwa-sí in kurro kaníe ásan Pilát-sí in ásan álán Barabbas andil júndí ná jee. ¹²Pilát namá asi keer kila kwa sonjá-sí ino, "Bí bóil ásan in duó-sí kaa á in duó ál bí inbaw ál Yáúda'n ába kuri-ii?" ¹³kila kwa sonjá namá asi keer "urú kaldíe , ása káldábu-lé jawgí yaag." ¹⁴Pilát namá in iino, " kaán uñj? yé kaa jani piyá marran urú ila-lé sonjá kaldíe, "ása káldábu-lé jawgí yaag." ¹⁵Pilát namá kólini álán kila kwa-sí kilmanja simmó piyá álá kísinjúl, namá barabbas-sí andi júni ná nyaná, namás kéén kaldaga síis in kwá álán isa-sí kí degér kaldíya, nás káldábu-lé kawgíya. ¹⁶Kaldaga nás isa-sís baája káwe, (Kaldaga namás isa síis ton kuri'n matâr-lé kééle)in namá lóó ila-ii ál dílmon délé kee, namá kaldaga nyét kísinjúl. ¹⁷Namás garan bũbu púwa kinjé namás gaw tabu'n kayé ila ál yeen kí kurúná kíyá kwá'n bááraná kátígul, namá isa'n írí karjaja káwe nan awsa kinjé. ¹⁸kasá'n sog sonjá dí joón Yáúda'n ába kuri!" ¹⁹Liya namás kayé ná kí bilil tabu kalde, ná kurgo kinjé nan dú kí kurjo káwi nás kítméli ása yee kúmeli. ²⁰Asábá kaldaga isa'n írí kíen karjaja kágíe, namás ila garan bũbu púwa suúr karúul, namá kéén juriña ulúga kawíe nás kinjé nás kárgíe nás kééné ásan káldábu-lé kawgíya. isa-sí káldábu-lés kawgíe. ²¹Namá simon Sâren ráy kééná náas betel. Kaldaga namá kígie álá isa'n káldábu báw, simon alá Ali Zandar na rubus'in bá aáná. ²²Ísa-sí namá Gulgusa keéne (ál déén arrá in lón "ál déén arrá i lón Gulgula'n lóó"). ²³Íde namás kira dí kaníe asá kí dawa úrríná ásan wayi suúr jýyal marran isa namá írinj álán baa. ²⁴Namás isa-sí káldábu-lé kawgíe, liya namás kéén juriña-sí arrá kabíe, álán kagílal ki-ii niñj álán kila juriñadió díig baw. ²⁵Íde ása yee káldábu-lé kawgíe. ²⁶kí sobu ááná tin tiise'n aáraná-lé déén írí namá ósom kéná asá in pulhítienj, kaán uñj ná yee íde kawgíe, "ná in árden indel in ál Yáúda'n ába kuri-ii." ²⁷namá janíña kwá kwa aw kain nás kí kíen arrá kawgíe namá díig déén dóná súru'n ere kéná na díig déén dóná goro'n ere. ²⁸Kwa asá kí ila lóó'n dakki kandelini-ii, Namá

isa-sí kányini. Ná tabuṇa kirtin na ʔrú kaldini-ii, "hò baája! ʔl in jámini ʔlání ton tiyyá-sí jaw ná asi keer sogá iis'ín dió jútúó, Dín suu si jopó ná káldábu'ín írí jupúró!"³¹ Páginá appána naman Músa'ín guupááliná, dog si isa-sí baája káwe, Suur sis in kámini ása kwa kerna-sí jopo , maran déen suu-sí taga ása á jopoba. ³² Abá jááso duno-ii na Israíliná'ín ába kuri-ii, kaál káldábu'ín írí búró, námá kágíl ná lia see káy." Kila janina kwá asá kí isa arrá kawgíe dog yee kányinul.
³³ Isa'ín wayi: kí dulé'ín sibir námá lóó díkkó ena, naman in nálan kééná naman tin iis paago. ³⁴ Tin iis'ín áaraṇa-lé isa námá ʔrú-kíriri taan, Elói-ii, Elói-ii lámma sabassáni?" námá déen arrá in lóón, " dúín Wúo dúín Wúo, kaáṇ-ii ná-ii jundí?"
³⁵ Kwa ʔl íde káṇ ná kéérelini námá ila belé kil kámmie ʔl isa kwá, "Námá kayé ná in kámina ʔl bagíl ʔl ila-ii nás ilíya-sí tarípi."³⁶ Dén dió díg námá sakkíya ná nyána ná ispónyi-sí kí kira ranynyána liima, námá bilil'ín írí já ná írí jágí, ásan isa-sí íni ná baa. Námá in kwá, "áá ʔl kááno ná kágíl abá in lón ʔlání ilíya éla ná dù jópó." ³⁷ Liya isa námá ʔrú óórin taan, liya námá way. ³⁸ Ton tiyyá'ín sitára miín dù-lé írí túlé túrin nyéerina ná ʔw nááriní. ³⁹ Námá roomániná'ín káldaga píri'ín tabu díg kééná ná isa'ín tubu'ín eré kirélini, ila tabu albá ila dorá jágíla ʔl isa kíe way, "Námá in kwá in Duó kí see'ín see ása Wúo'ín kwé dee kéná." ⁴⁰ Yána díi ná karra káṇ ná kaluweni, ʔl dén dió díg Moo Majdaláni aáná, na keer (Moo Yagúba itti kuno na ísiba'ín íya aáná) , na yáa keer námá Solome aáná. ⁴¹ Yána ʔl Jalíl-lé káṇ dog nín yee kari kálitíyá na dog sín kéén ájínale kányintíyá. Yána kerna sonná káṇ alá kíen Jursalám arrá kéle ná dog íde káṇ. ⁴² Isa'ín jurrí: Kí arra'ín addi ʔl Mooná'ín soog á paagoba, ʔl Yáuda kíen údóná aasila kawini-ii. ⁴³ Duó díg ná ísib Irimáási-duno karíni, ná nii kákkíré aáná ná Pilát-sí isa'ín kuul'ín ino, ísib Yáuda'ín sokoj soko'ín kwa'ín dió díg kééná ánnin saasoná bagí kawe. Na yédog ʔlkééná ná jaana ʔlání Wúo'ín kurin éla. ⁴⁴ Pilát námá píren piyá isa námán ʔl way; Námá roománinán káldaga pírin tabu-sí dió tarí piyá ʔlání ino nás kwá isa waar lá way. ⁴⁵ Asábá rooániná'ín káldaga píri'ín tabu ila belé kwá. Pilát námá ísib-sí isa'ín kuul dóna jáá. ⁴⁶ Ísib námá kapan jula ná kuul-sí káldábu'ín írí baago námá kí kapan nio, námá ila gubbo'ín dió jáá ʔl díton-lé karúul, námá díto mungulug piyá nás turba'ín tírin dakki nyána. ⁴⁷ Moo Magdaláni na Moo Yagúba na ísib'ín íya yee kágile ʔl-sí kolpol .

Chapter 16

¹ ʔlbás moo'ín soog beto Moo makdáláni ná Moo Yagúbi'ín íya na salome nás sula murela kulé ásan jásoduno'ín suu si kuliya . ² Kí jámána'ín sogá'ín súbu asá loo subu káṇa ʔl kólín'ín sogá'ín diig lé yeen námá kawle ná turba kánniní. ³ yeen dóra ʔl kánniní námá in káminí, ' ii gí sín ila díton tuga jawí turba'ín wdo?. ⁴ ʔlba loo írí kágilé námá, kágilé ná ila díton tuga jáwín, ila díton námá saa appá kééné ⁵ ʔlba gubó dió karíyá námá jurí junoduno kágilé, ná tuge patta jíbbe jíní, ná kí saba surú'ín ere ʔw .yeen sí námá kalí tío duó nmás in kwá, ' kalí ai tío. ⁶ bí isa nazarátduno sí bóel asá káldábu lé ʔwgé yé sí asá Wúo salla piá, ʔl ila loo sí bagíl asá dee-lé kulpol. ⁷ maran ʔl boo nás kéén Majira sí ná Potoro sí in bwá yé Galilie dén tabuṇ dee-ii hílá ʔláníba in bagíl inná ʔlbás yé kwá ⁸ Nyáná ʔlba kákkíe ná turba sí kúndé, yeen sí námá kalí tío nan sí ila ʔw píre ena.wala duó tog biir sí ás áánéba idín ná yeen sí kalí tío ⁹ Sarren kí subú isa námá Moo makdáláné sí lónóla ʔl yé, dee-lé Sitana sabé raná. ¹⁰ yé moo námá nyáná kila kwa sí kwá ʔl káṇ ná komíni na muníná káṇ. ¹¹ ʔlba in kélámmie asá isa salla ena nan Moo jagíla, wala saa ákéyéba ¹² jásoduno námá kéén Majira ʔw sí lónóla, ila jásoduno nan dog kéén Majira kerna ʔw sí lónóla ʔl dén dóra káṇ elle lé kánniní. ¹³ yeen námá kúwnie nás kíen báṇa sí ááne maran dog saa ákéyéba yeen sí ¹⁴ asába sogá ninín kúní jásoduno námá wayi na ʔw sí lónóla ila díto ʔl káṇ ná nún káméní námá upúri idín ná kila kwa sí see kákéyéba ʔl yé sí kágilé asá yé salla ena. ¹⁵ námá in kwá ʔl díldén dió bilni nás kwa sí nyét belétullé bulní . ¹⁶ Duó náí seetío ná liino ʔlání bás jopónó, maran duó bi duó náí see áí tío ʔlání bálómén een ¹⁷ Ná kin ósoma ná pírená ʔlání kí kila kwan jíya ʔl gí seejókwa gé ná seejókwa kí kona ʔlání kuo búrbaṇa kéréngélin nan nín kí kálita kíwona kírsinól. ¹⁸ Ná ʔlání kámtí kí koná írí kágíyal, ná síir ila kabí ʔl kwa sí írw ʔri tog biir ʔláníkábułoba, ná ába kíen kóná wajanan írí kayé wajana básán appé káṇ ¹⁹ ʔlbá Lonpii isa yeen- sí innálan risino ila Lonpii isa námá jawíl bawini ná Wúo'ín kóná surún ere konó. ²⁰ ʔl kéén Majira námá kawni nás in belétullén kírsina loo bi loo lé ná Lonpii'ín ósoma pírená ná yeen sí tabben pii.